

BEELDVORMING: HART EN VATEN VAN ALLE KANTEN BELICHT

Prof. dr. Wilma Scholte op Reimer

Decaan HvA Faculteit Gezondheid

Decaan HvA Faculteit Bewegen, Sport en Voeding

Bijz hoogleraar Complexe Zorg, ihb voor hartpatiënten

24 november 2017, NVHVV, CarVasZ

BEELDVORMING

BETERE DIAGNOSE EN BEHANDELING

CREATING TOMORROW

X-MRI

Hogeschool van Amsterdam

BEELDVORMING

VAN KIJKEN NAAR ZIEN

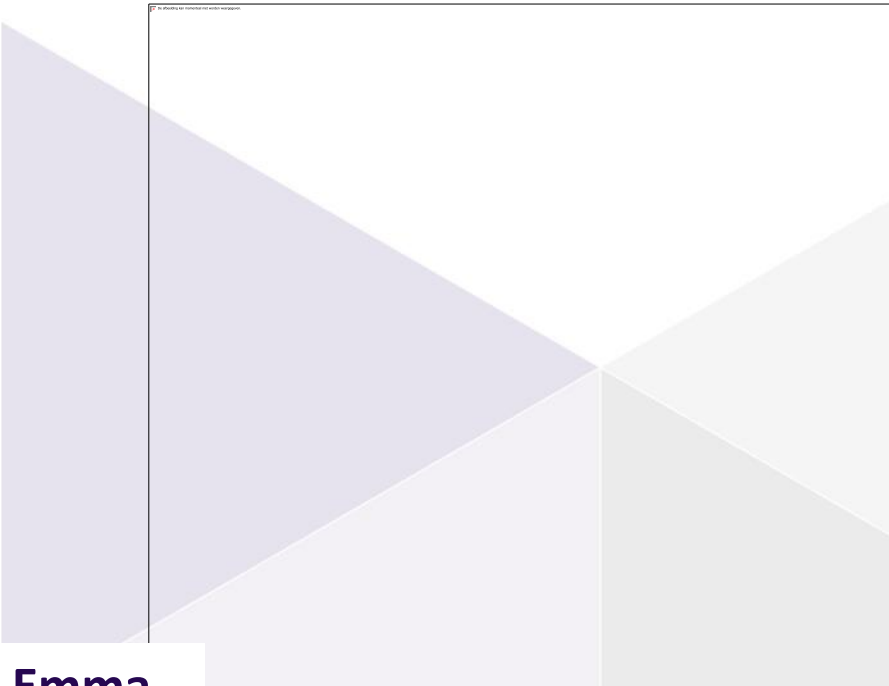
CREATING TOMORROW

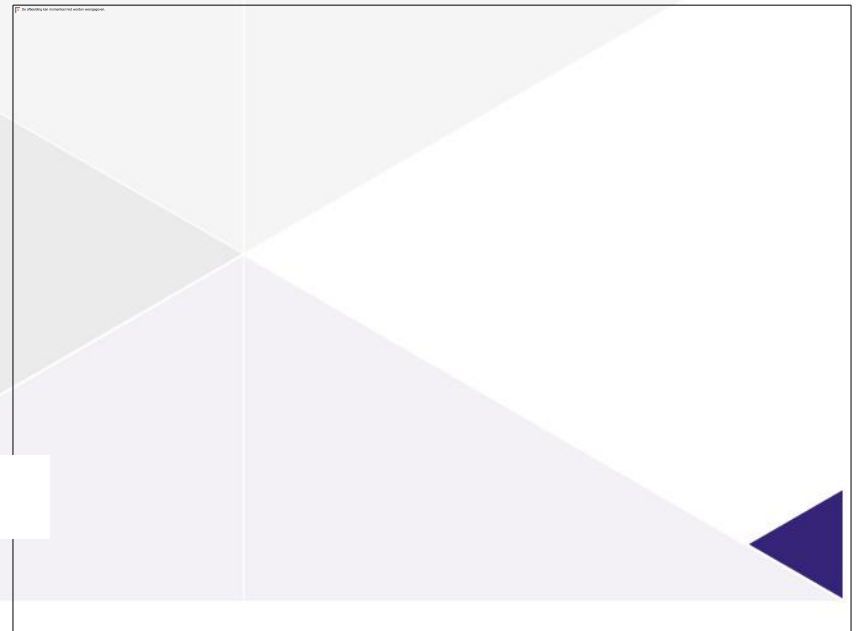
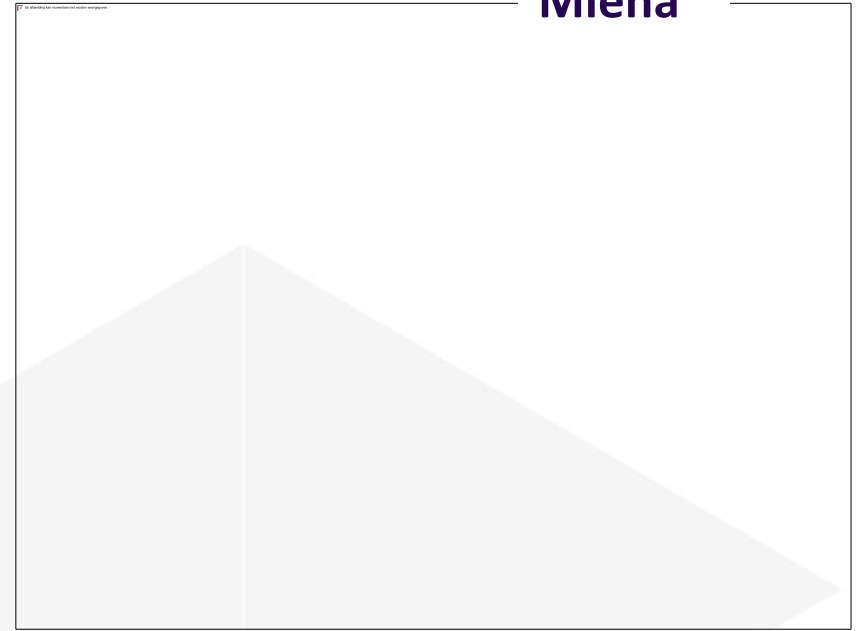

EMMA 98

Emma

Annemie

KLINISCH REDENEREN IS NIET...

Jumping to
conclusions

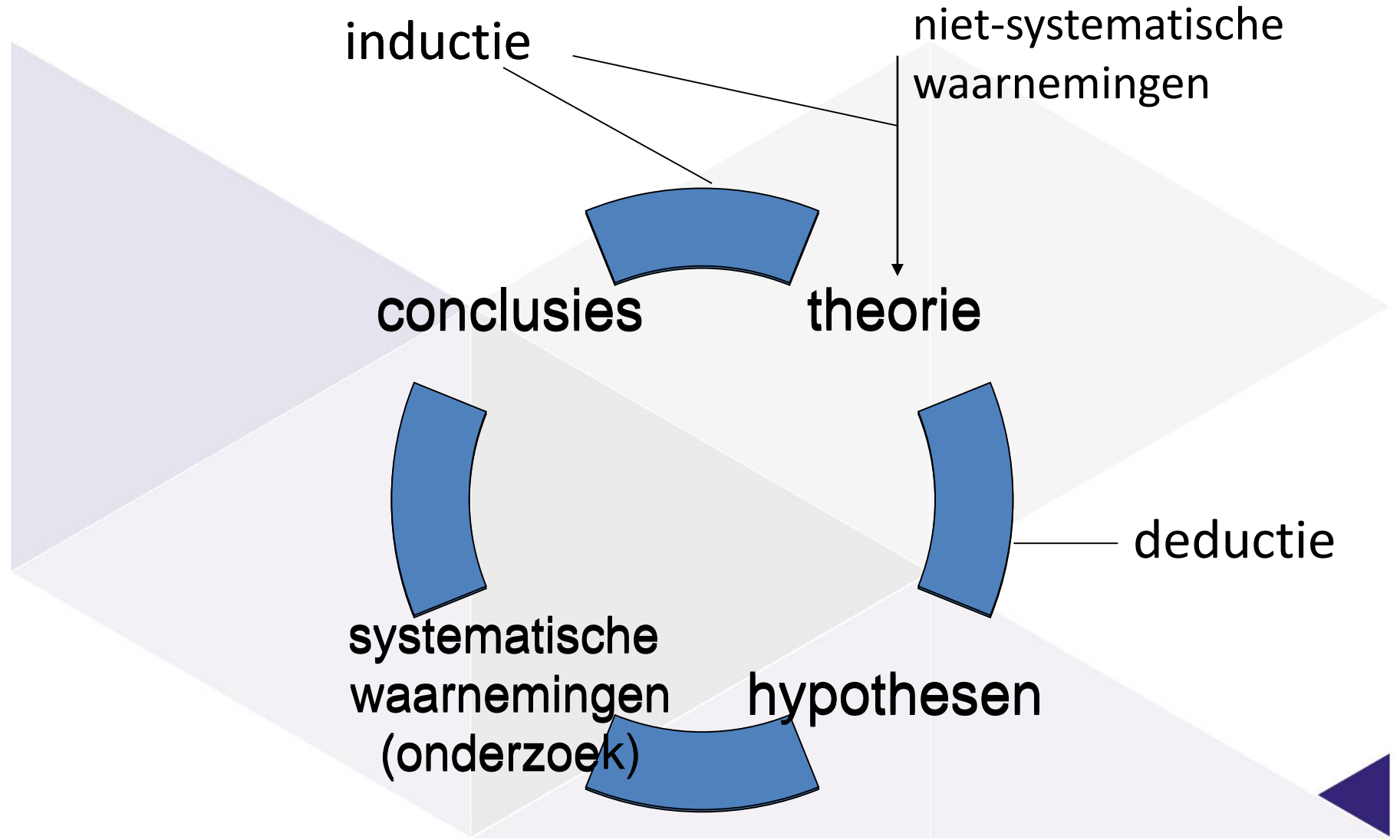

KLINISCH REDENEREN IS NIET...

Jumping to
conclusions

EMPIRISCHE CYCLUS

PATROONHERKENNING

http://www.youtube.com/watch?v=QbKw0_v2clo

Kahneman Benner, 2001;, 1982; Van der Peet, 1999

BEELDVORMING

HART EN VATEN BELICHT, EN MEER ...

CREATING TOMORROW

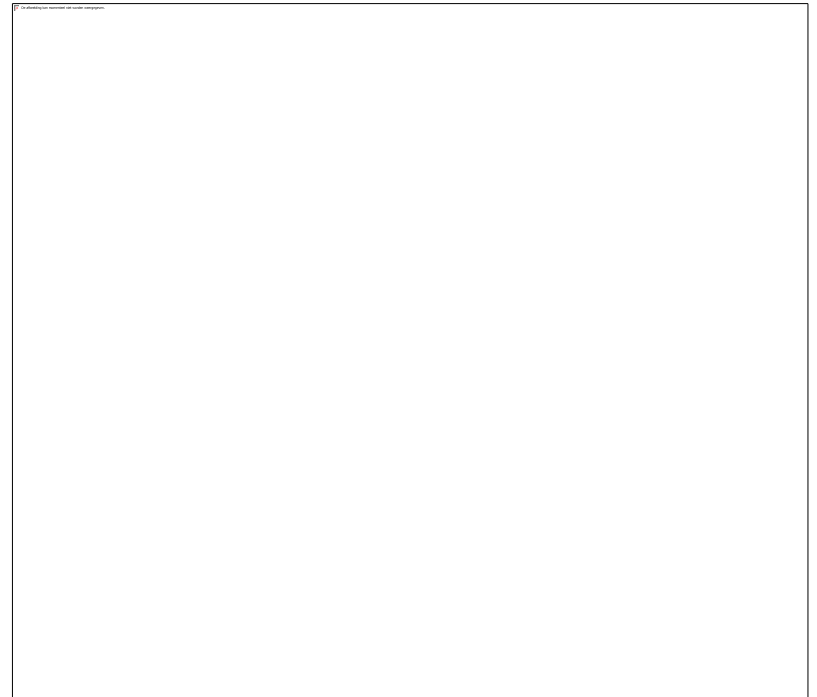

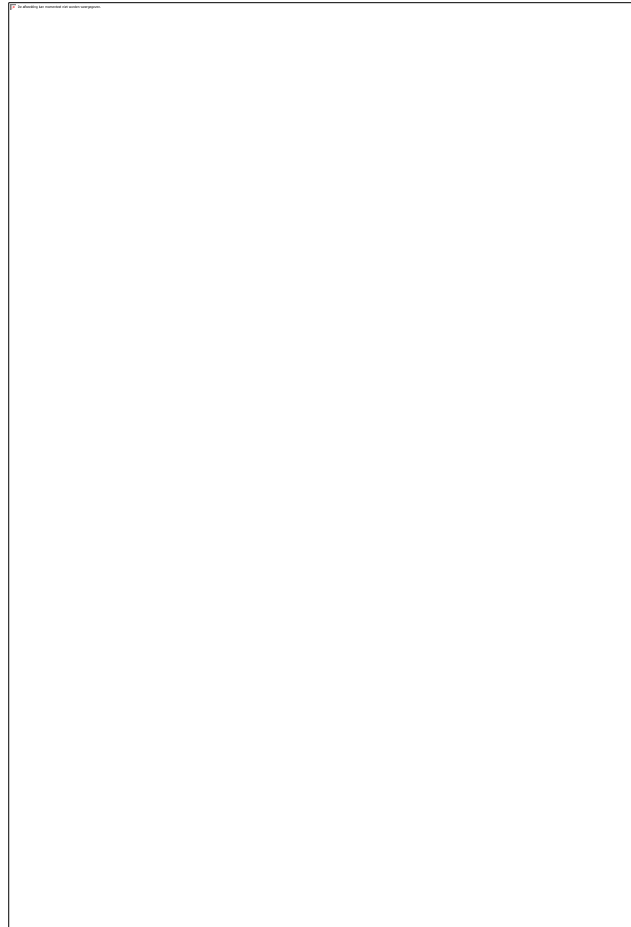
Hogeschool van Amsterdam

Complexe Zorg

- Naast hartziekte, andere ziektes en problemen

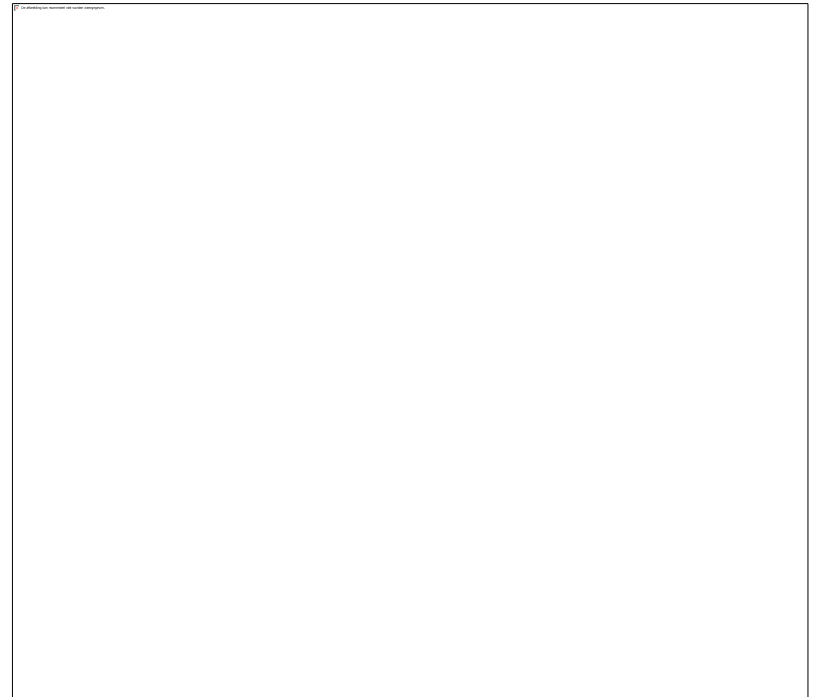
Succes heeft een prijs

Complexe Zorg

- Naast hartziekte, andere ziektes en problemen
- Vaak buitengesloten van onderzoek
- *Werkt* behandeling bij deze patiënt?

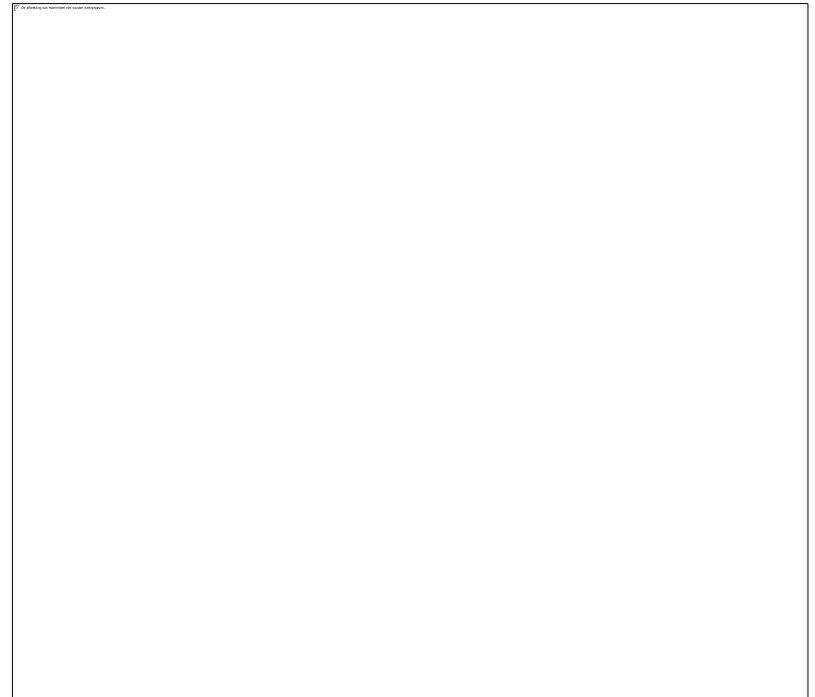

Werkt standaard hartrevalidatie?

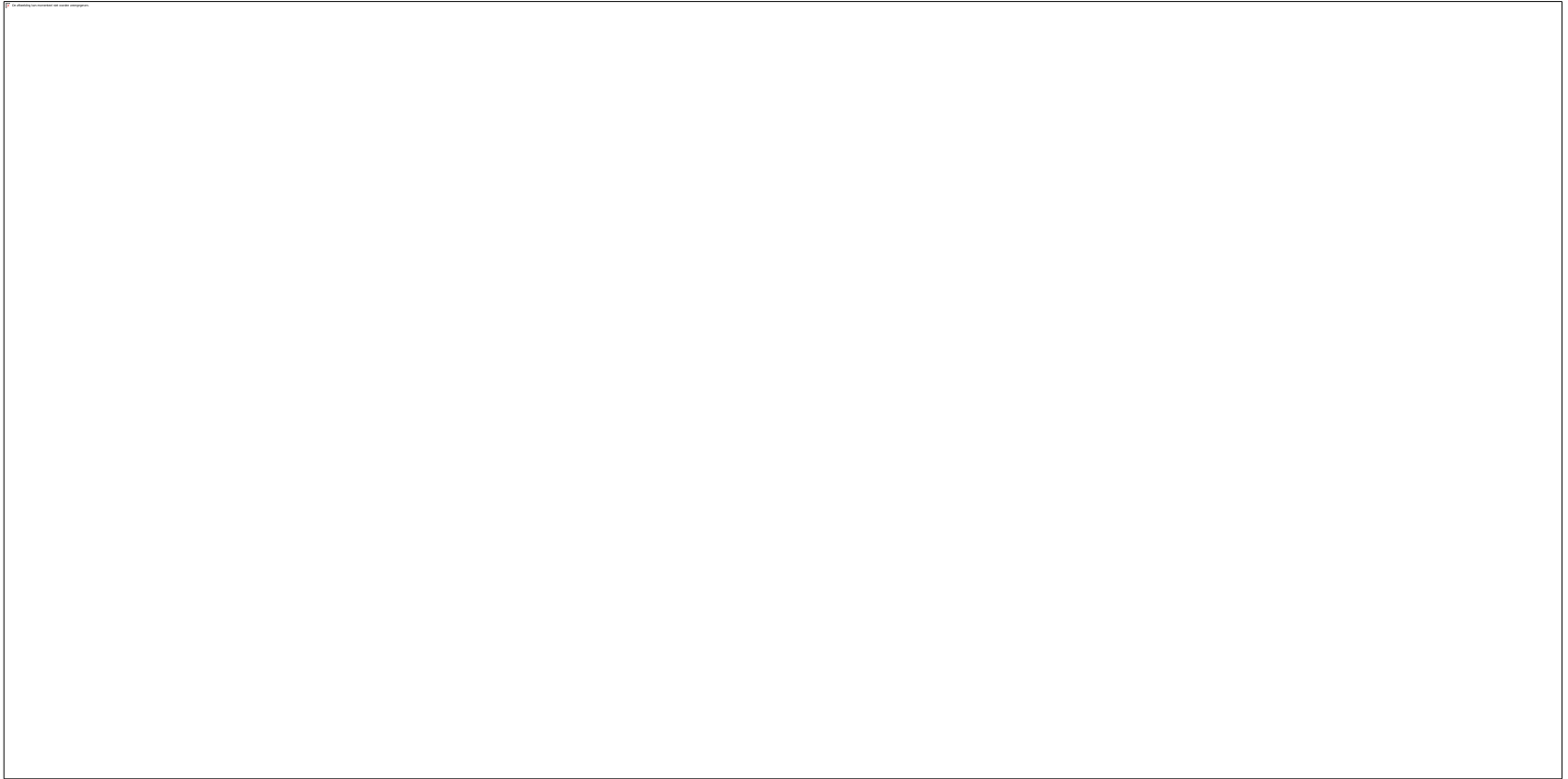
--	--

Complexe Zorg

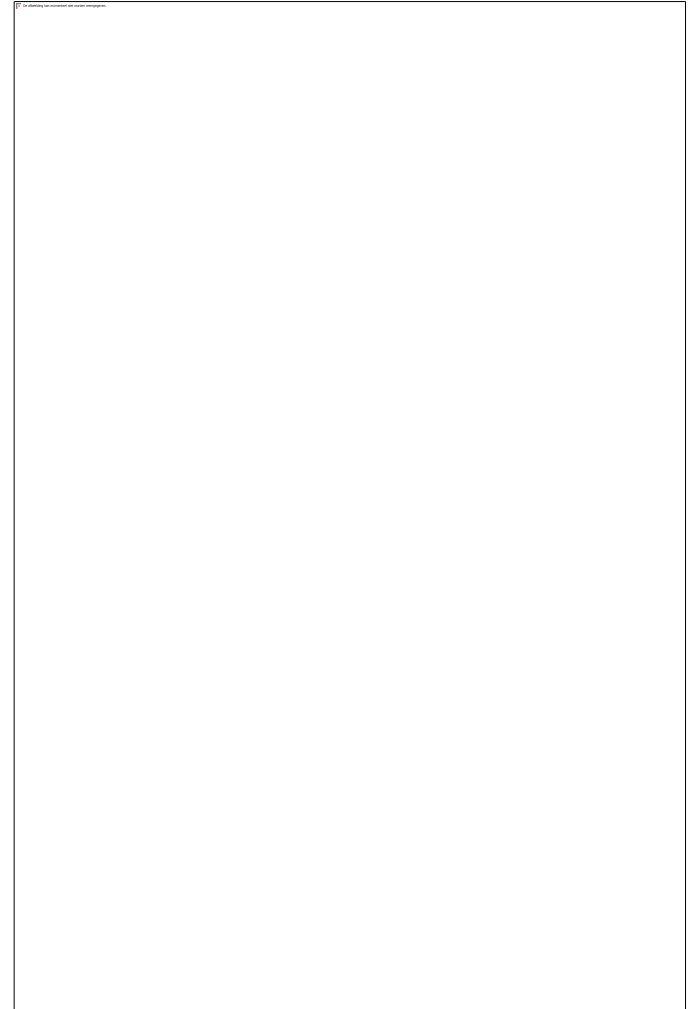
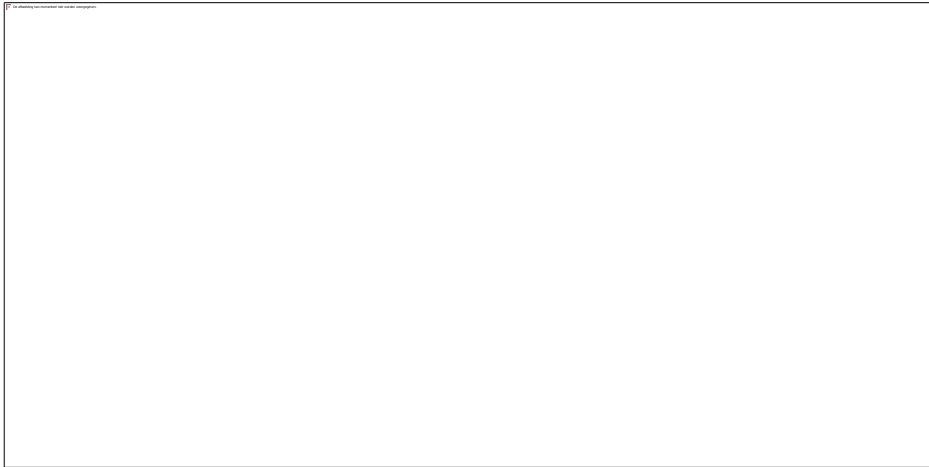
- Naast hartziekte, andere ziektes en problemen
- Vaak buitengesloten van onderzoek
- *Werkt* behandeling bij deze patiënt?
- *Helpt* behandeling deze patiënt?

Werkt en helpt standaard hartrevalidatie?

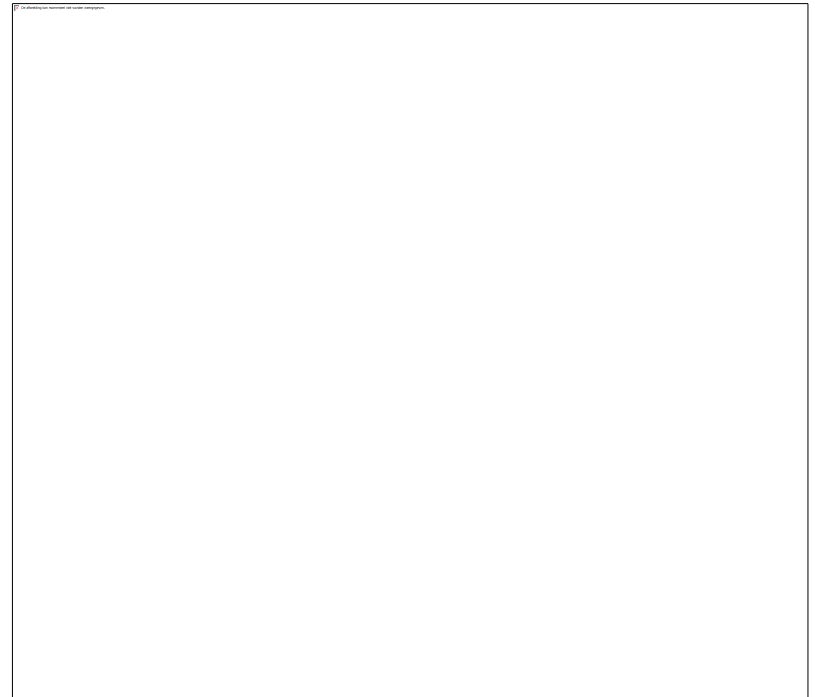

Werkt en helpt inspanningstest?

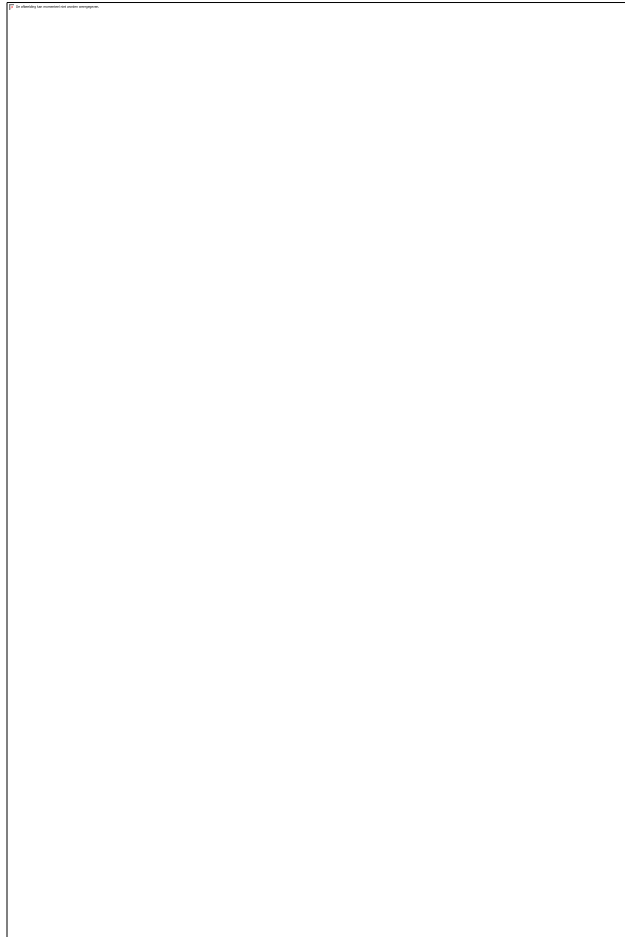

Complexe Zorg

- Naast hartziekte, andere ziektes en problemen
- Vaak buitengesloten van onderzoek
- *Werkt* behandeling bij deze patiënt?
- *Helpt* behandeling deze patiënt?
- Veel hulpverleners
- Veel medicijnen en gezondheidsadviezen

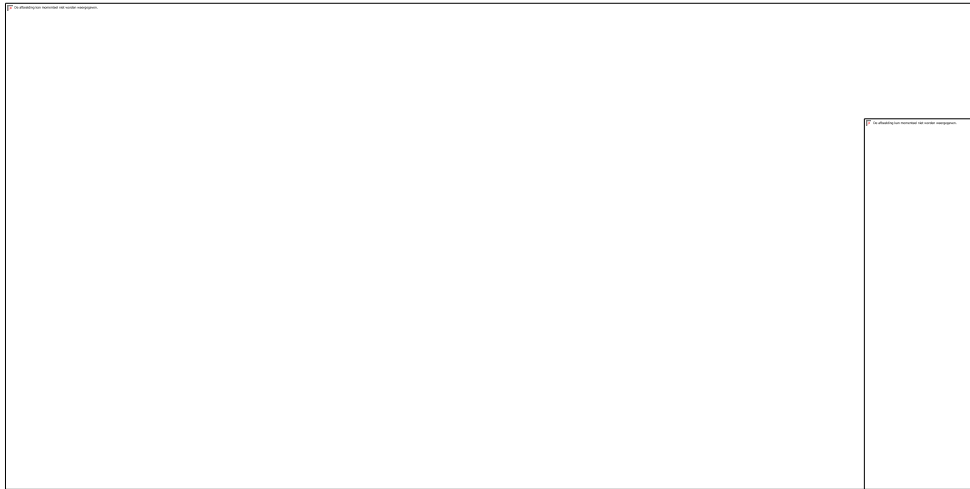

Doelgericht, als team

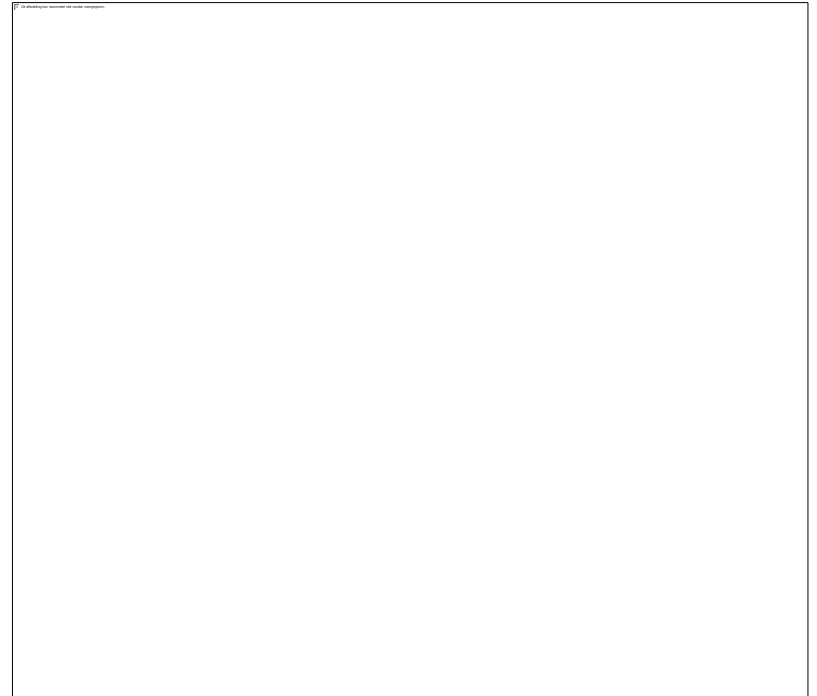

Veel goedbedoelde adviezen

Complexe Zorg

- Naast hartziekte, andere ziektes en problemen
- Vaak buitengesloten van onderzoek
- *Werkt* behandeling bij deze patiënt?
- *Helpt* behandeling deze patiënt?
- Veel hulpverleners
- Veel medicijnen en gezondheidsadviezen
- **Hoog risico op complicaties en heropname**

Hogeschool van Amsterdam

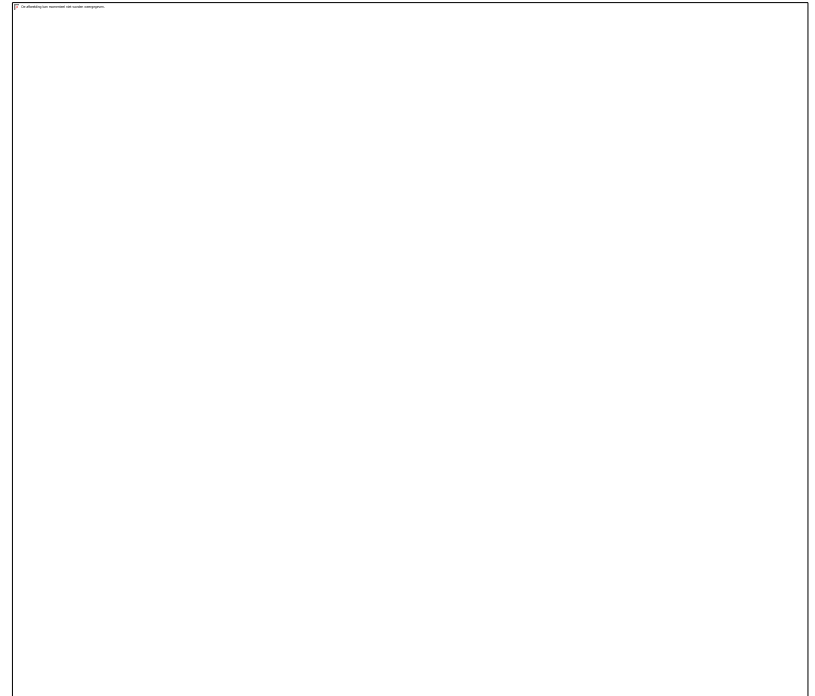
Hogeschool van Amsterdam

Hogeschool van Amsterdam

Complexe Zorg

- Naast hartziekte, andere ziektes en problemen
- Vaak buitengesloten van onderzoek
- *Werkt* behandeling bij deze patiënt?
- *Helpt* behandeling deze patiënt?
- Veel hulpverleners
- Veel medicijnen en gezondheidsadviezen
- Hoog risico op complicaties en heropname

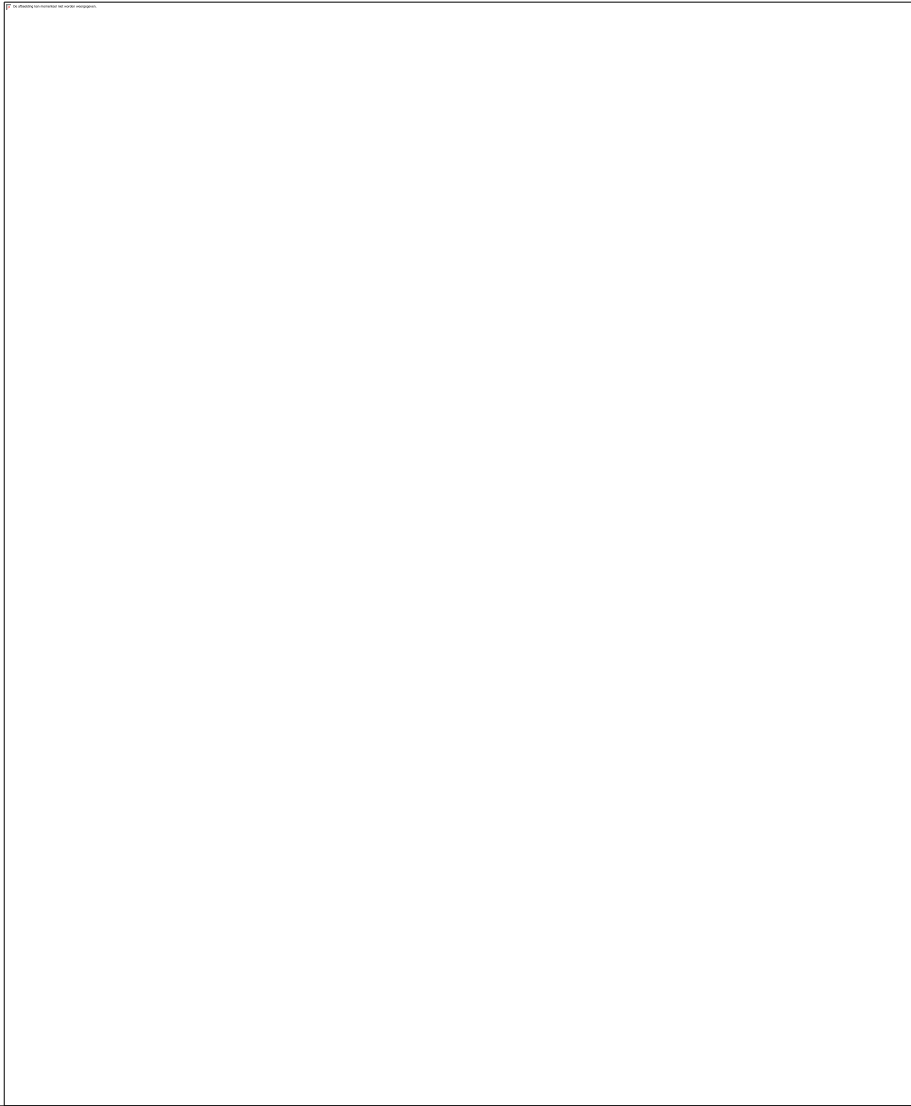

RESPONSE studie

RESPONSE studie

RESPONSE studie

1. Algemeen

2. Doelstelling

3. Methode

4. Conclusie

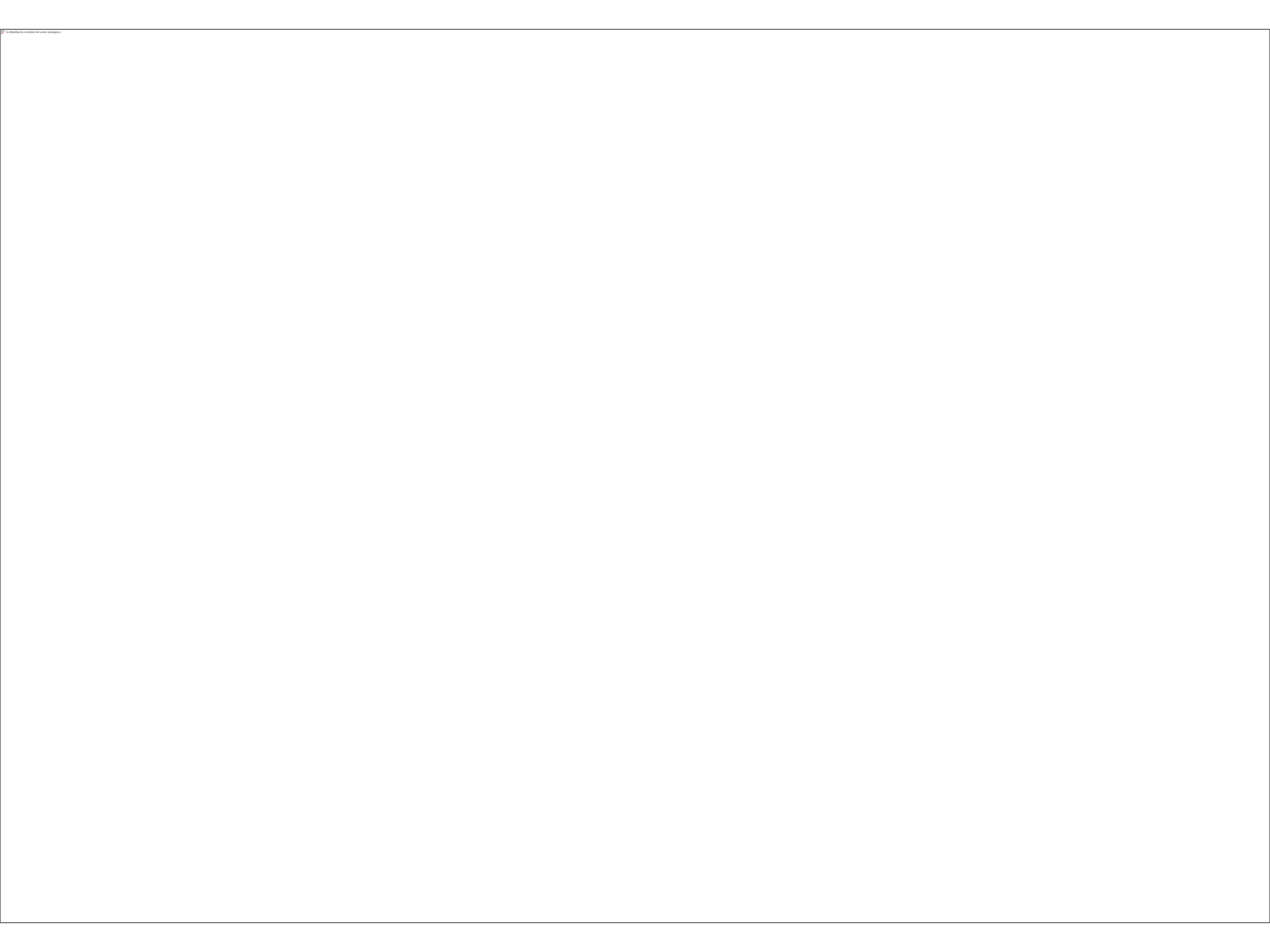

BEELDVORMING

VERDER KIJKEN DAN GEBRUIKELIJKE ZORG...

CREATING TOMORROW

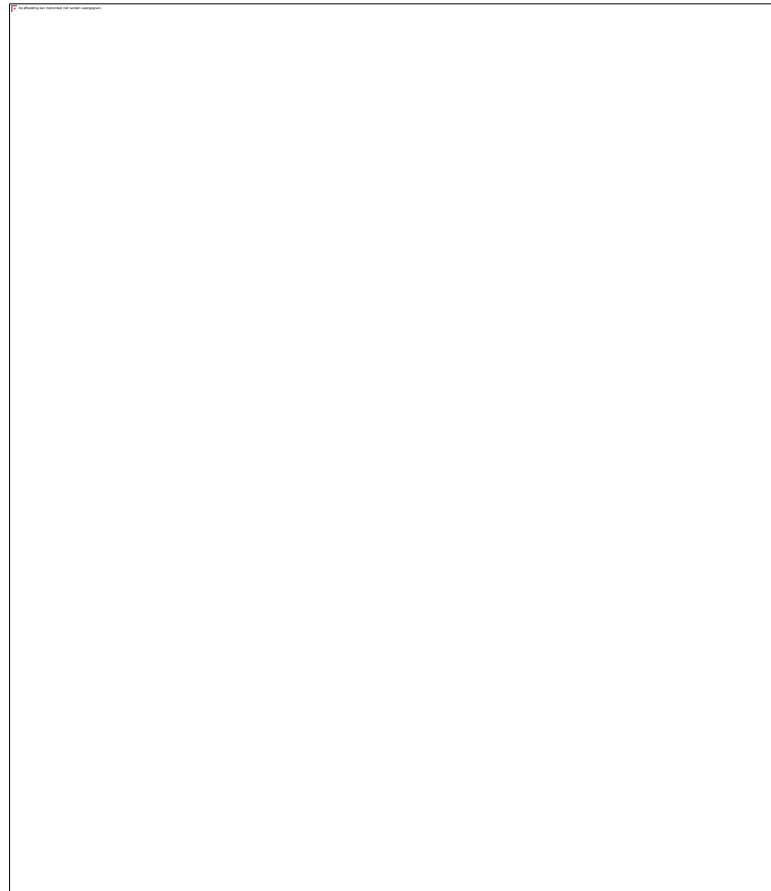

Afstemming en continuïteit

Transmurale Zorgbrug

BEELDVORMING

VERDER KIJKEN DAN HART EN VATEN

OOG HEBBEN VOOR GEHELE PATIENT

Cardiologische Zorgbrug

Klinische fase

Inclusie hartpatiënten ≥ 70 jaar met hoog risico op functionele terugval: Nederlandse screening methode (VMS) op delirium, valrisico, ondervoeding en ADL-functioneren:

- Leeftijd 70 – 79 VMS-score ≥ 3
  - Leeftijd ≥ 80 VMS-score ≥ 1
- Geen of milde cognitieve beperking, MMSE ≥ 15

Geriatrisch assessment door hartverpleegkundige binnen 48 uur met z.n. consult geriatrie

Randomisatie binnen 72 uur

Geïntegreerd cardiologisch en geriatrisch zorgplan binnen 72 uur

Transitie fase

Bezoek wijkverpleegkundige in ziekenhuis voor ontslag:

- Kennismaken met patiënt
- Overdracht van geïntegreerd zorgplan door hartverpleegkundige
- Overdracht medicatie

Post-klinische fase

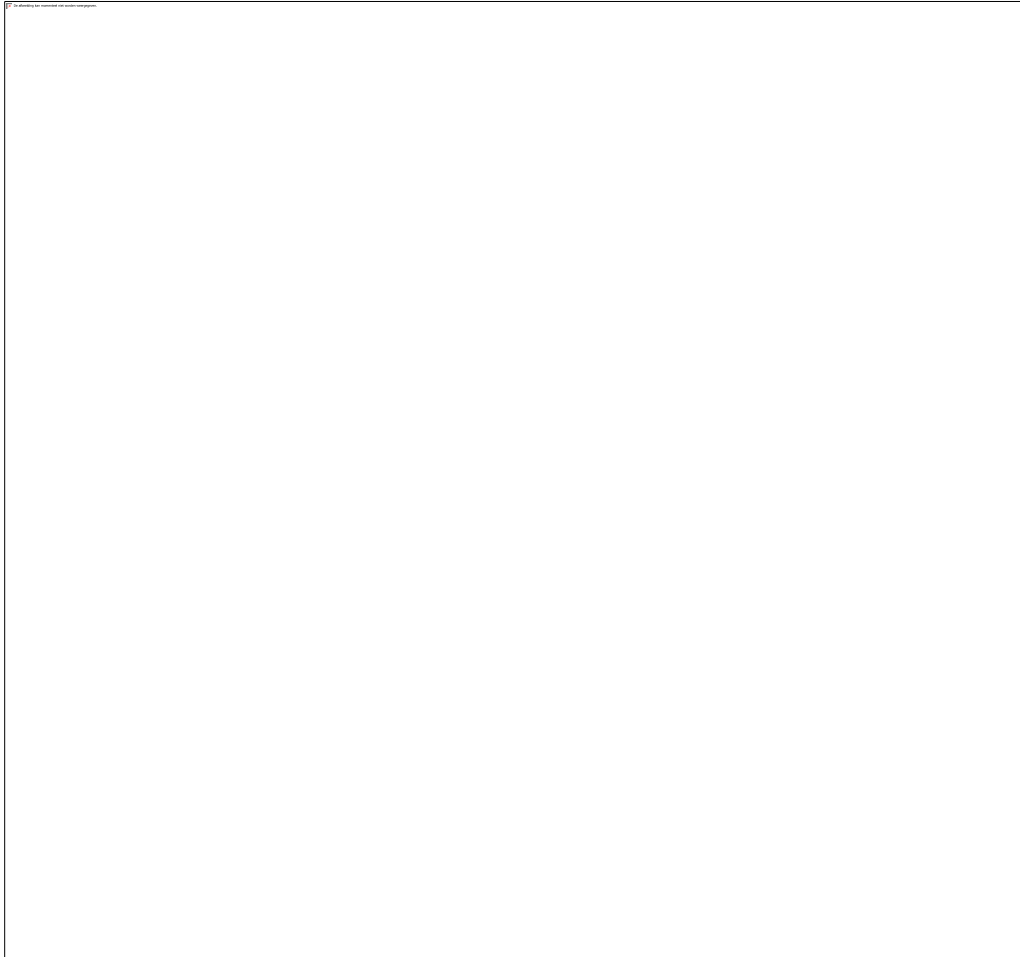
Huisbezoek door wijkverpleegkundige (2 dagen, 1 week, 3 weken en 6 weken):

- Follow-up van geïntegreerd zorgplan
  - Vroegtijdige waarneming van complicaties
    - Afstemming medicatie
  - Gezonde levensstijl bevorderen
- Negen revalidatie sessies aan huis door fysiotherapeut in eerste 6 weken

Revalidatie in ziekenhuis en thuis

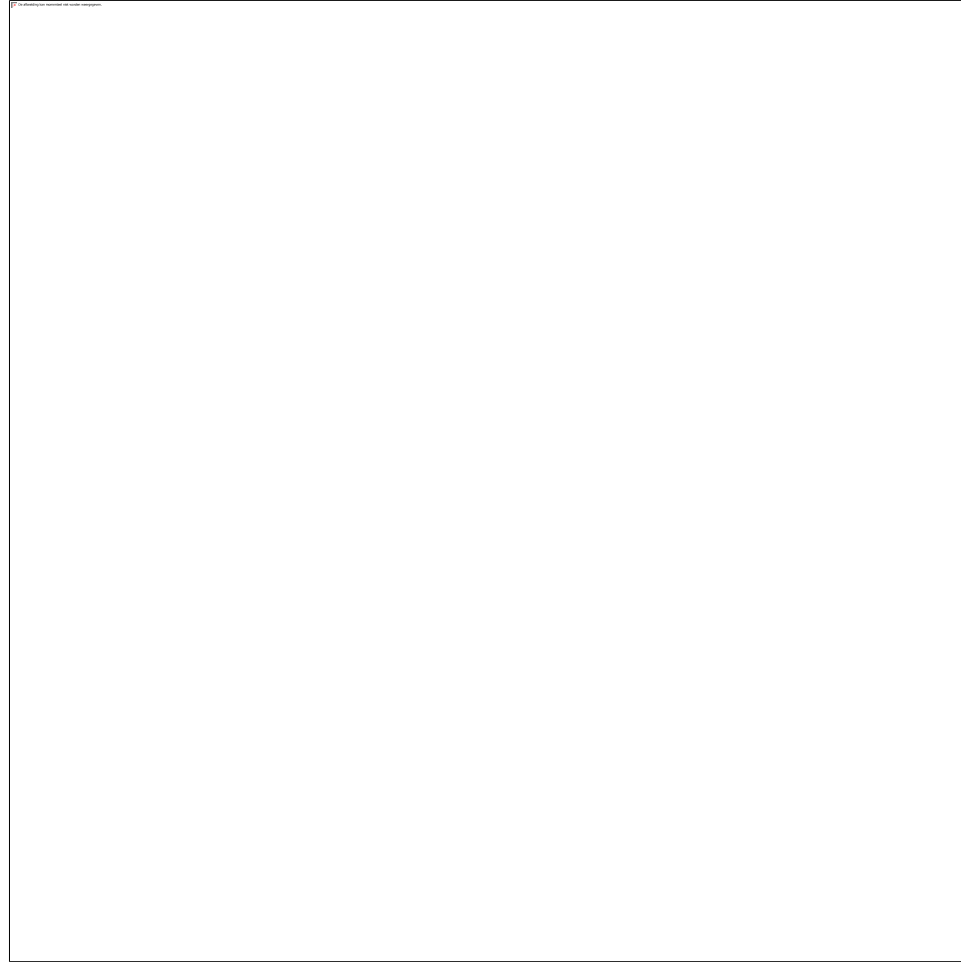

Medicatieveiligheid

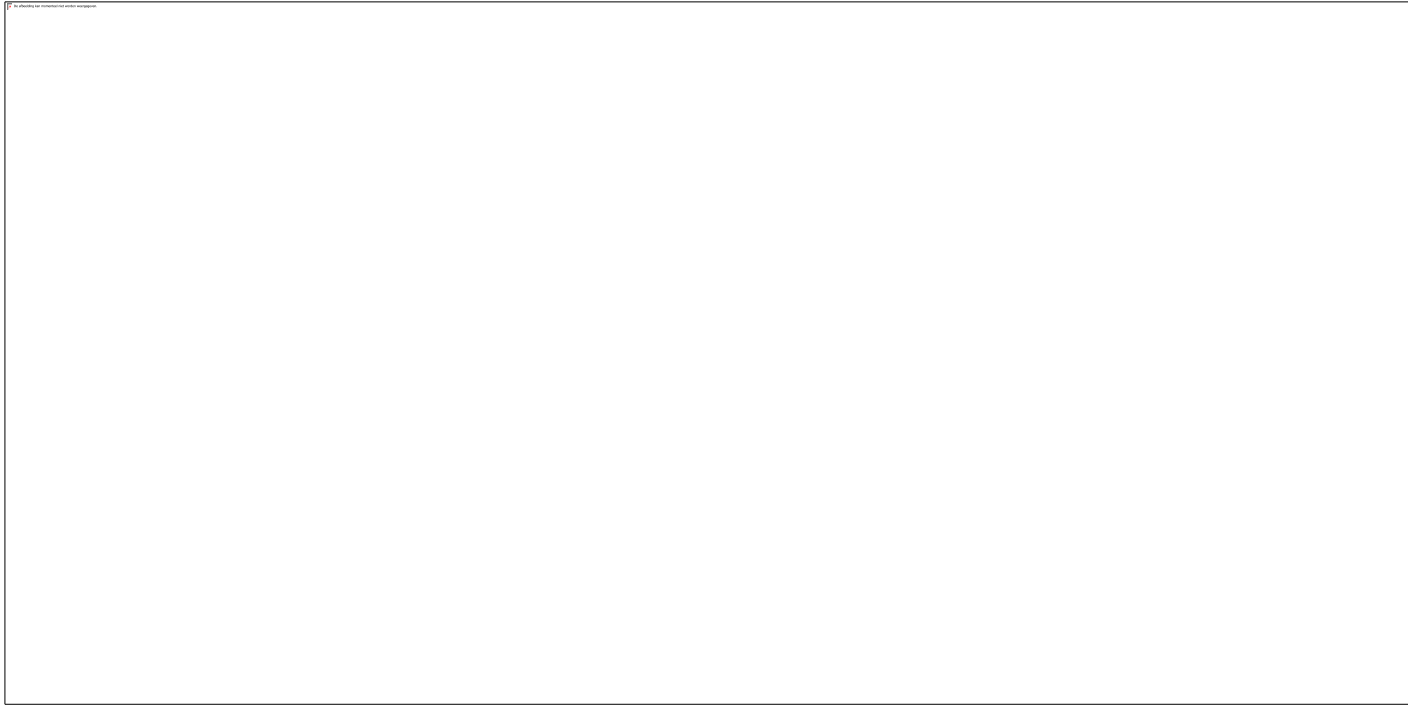

Stoppen met roken?

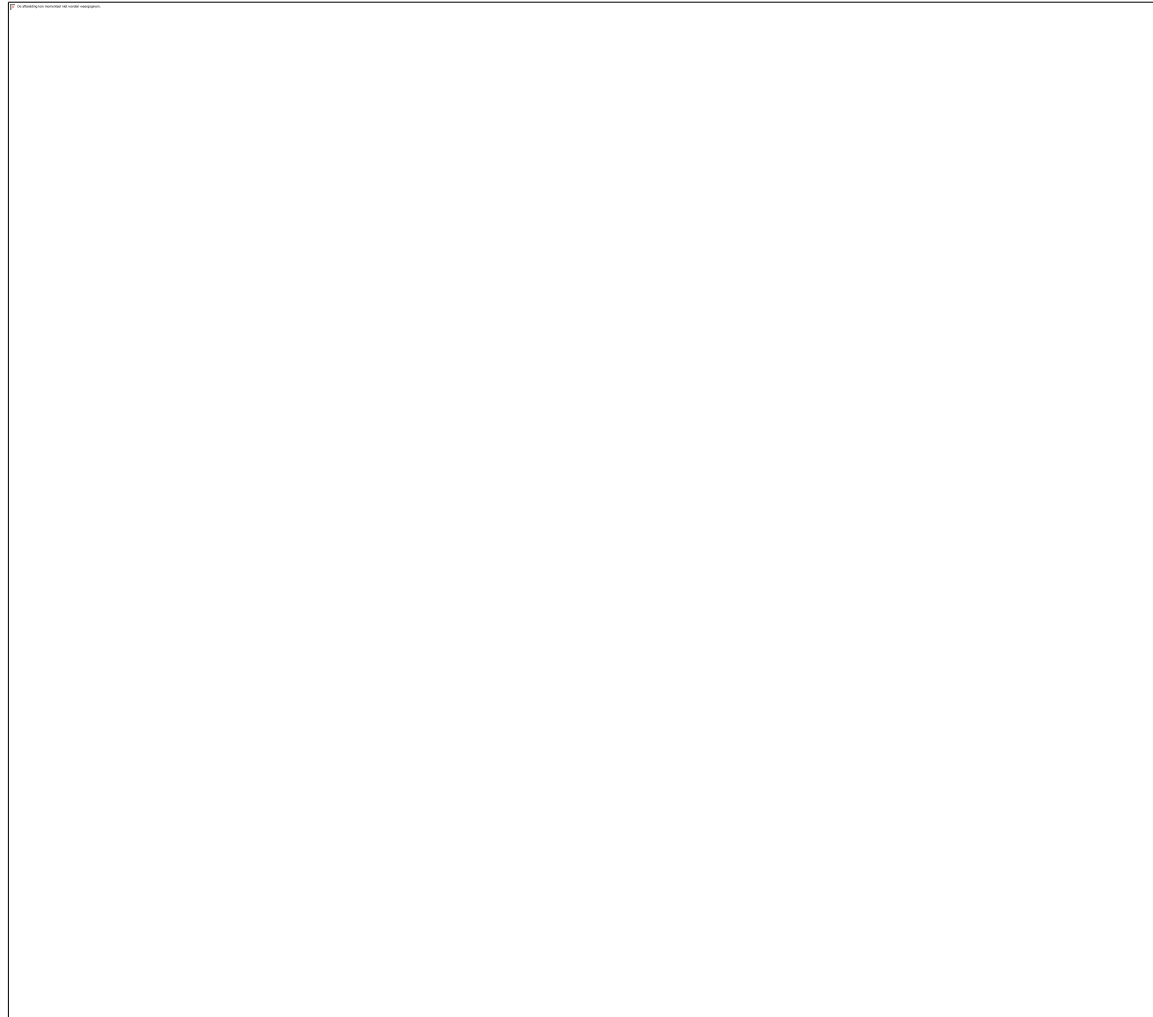

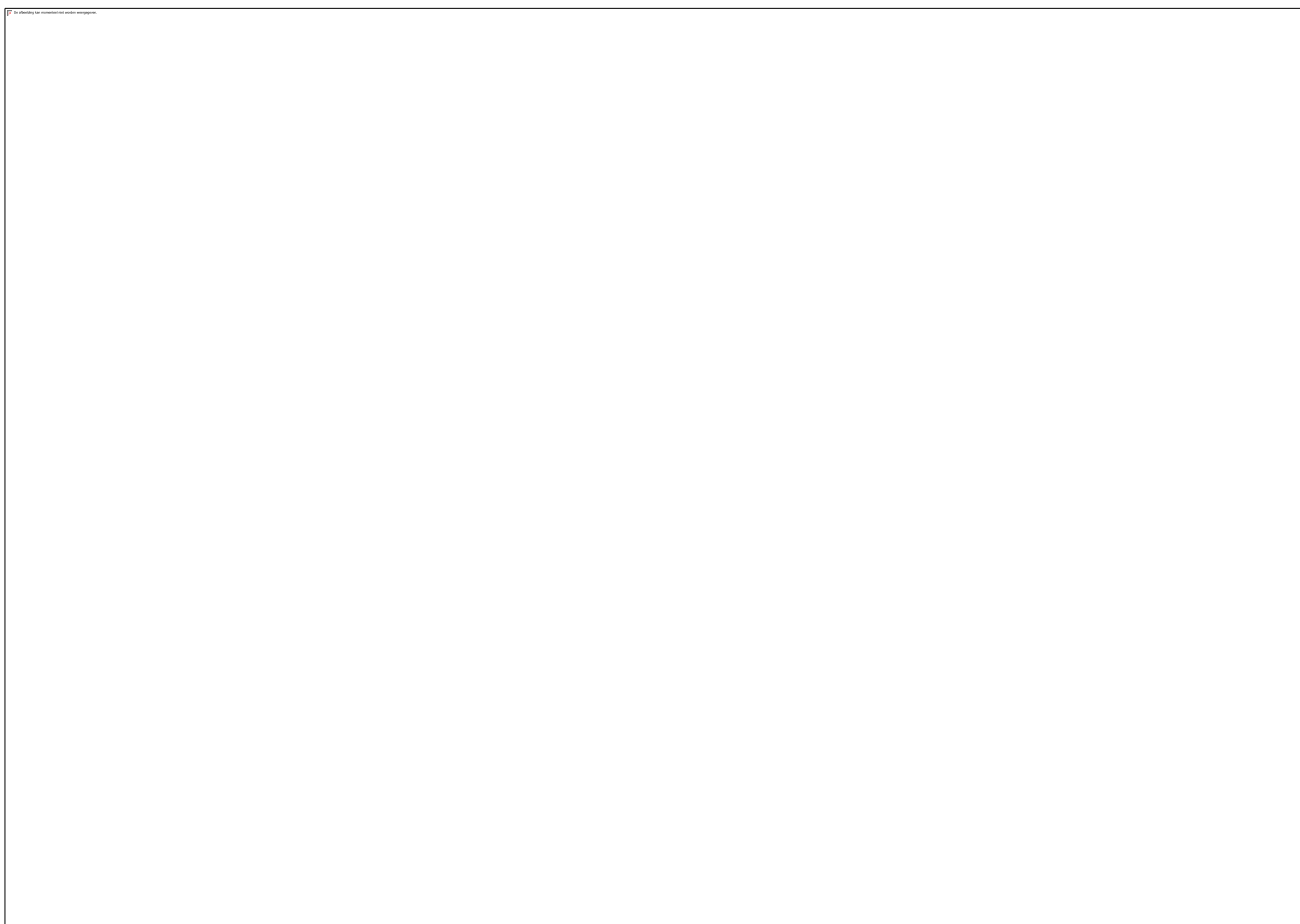
Stoppen met roken?

Van luisteren naar horen

De deur uit!

Complexe Zorg
in het bijzonder voor hartpatiënten
in 1 minuut

Hogeschool van Amsterdam

Niet zo

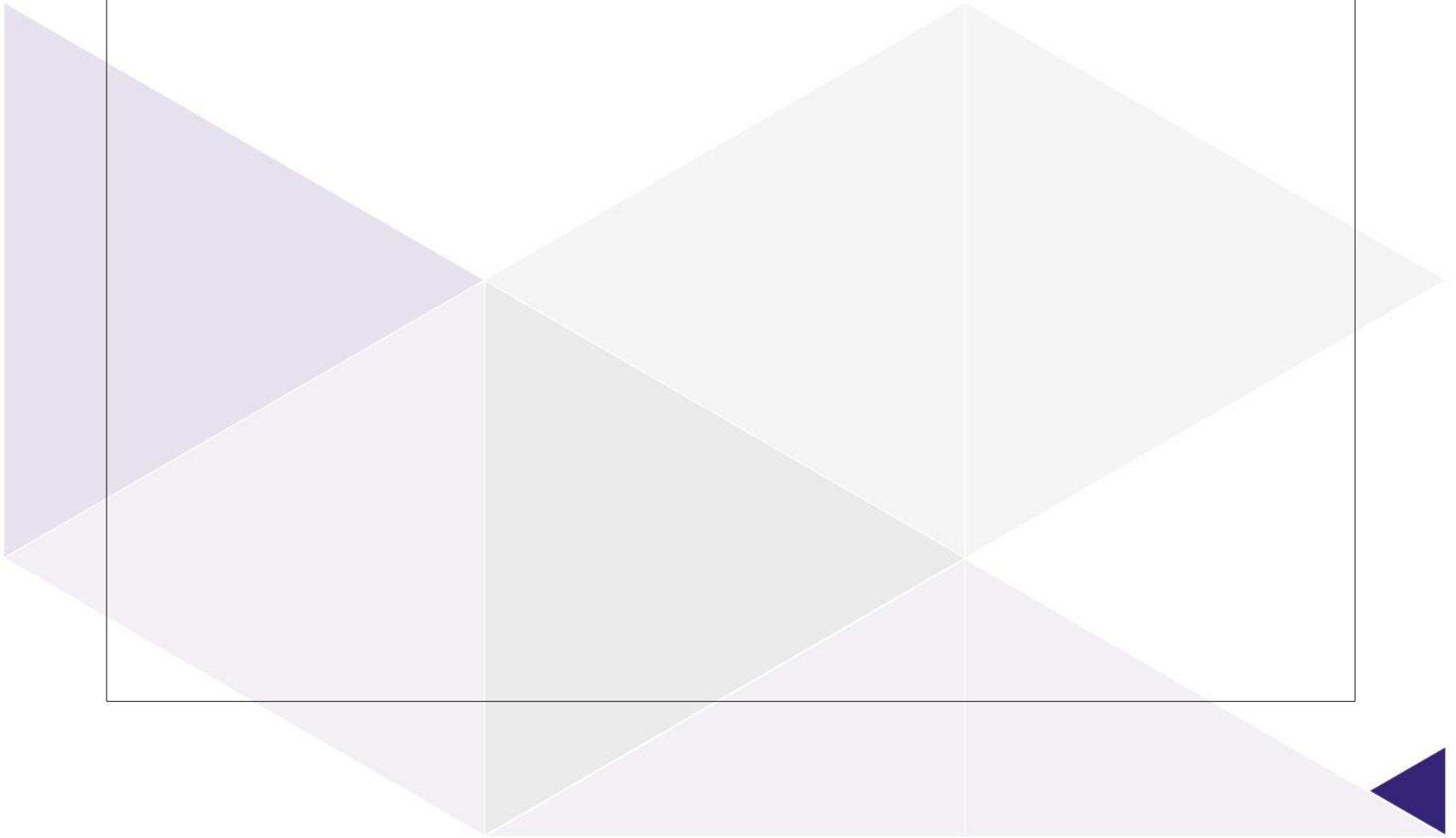

KLINISCH REDENEREN IS NIET...

Gedachteloos handelen

een ritueel

handelen zonder onderbouwing

Evidence-based

Opinion-based

Evidence-based

Opinion-based

EBP principe

PATIËNT RELEVANTE UITKOMSTEN

vanuit

de wetenschap

gewogen

met klinische expertise

rekeninghoudend

met de praktische (on)mogelijkheden

besloten

met de patiënt en zijn familie

KLINISCH REDENEREN OMVAT...

Expliciet twijfelen

Gaten in kennis

Alternatieve hypothese

Check

Systematisch observeren

ORDENEN VAN KENNIS

EPIDEMIOLOGISCHE ONDERBOUWING VOOR VEELVOORKOMENDE THERAPEUTISCHE HANDELINGEN

KLINISCH REDENEREN OMVAT...

Iedereen is uniek

Individuele
kenmerken

Prognostische factoren

Context

VERSTANDIG OM TE STOPPEN?

Evidence: Ja

VERSTANDIG OM TE STOPPEN?

Evidence: Ja

Ook voor haar?

BESLOTEN MET DE PATIENT

Patiënt van de toekomst

Multimorbiditeit

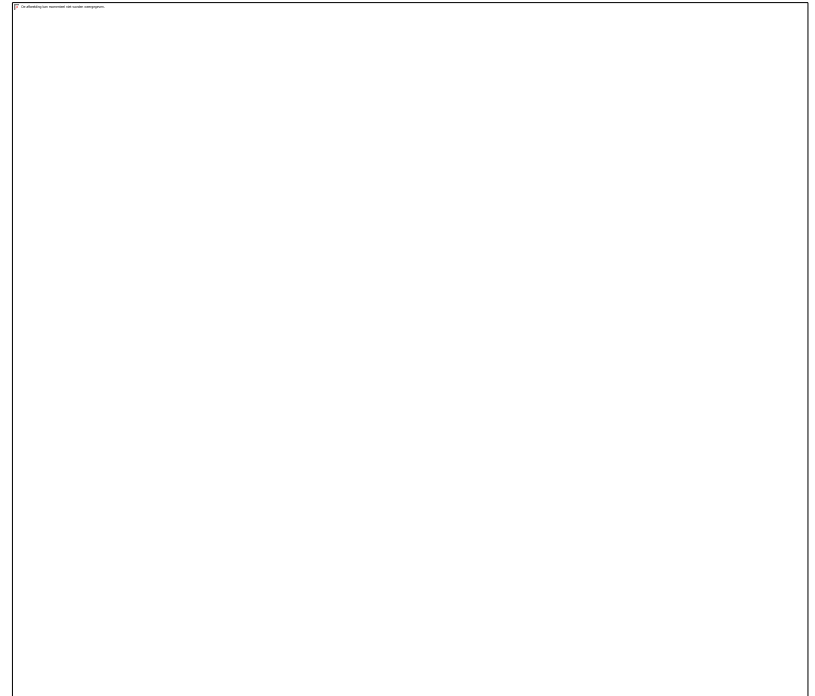
Klinisch redeneren

Shared decision making

Interprofessioneel

Complexe Zorg

- Naast hartziekte, andere ziektes en problemen
- Vaak buitengesloten van onderzoek
- *Werkt* behandeling bij deze patiënt?
- *Helpt* behandeling deze patiënt?
- Veel hulpverleners
- Veel medicijnen en gezondheidsadviezen
- Hoog risico op complicaties en heropname

GEZAMENLIJKE BESLUITVORMING

CREATING TOMORROW

GEZAMENLIJKE BESLUITVORMING

CONSULT

VISITE (O.A. BIJ KINDEREN)

RONDONOM EVENTS (O.A. REANIMATIE)

DAGELIJKSE ACTIVITEITEN

GEZAMENLIJKE BESLUITVORMING

**KEUZEHULPEN (O.A. VILANS)
ORGANISATORISCHE RANDVOORWAARDEN
GESPREKSTECHNIEK**

GEZAMENLIJKE BESLUITVORMING

KEUZEHULPEN (O.A. VILANS)

ORGANISATORISCHE RANDVOORWAARDEN

GESPREKSTECHNIEK

KEUZE MAKEN EN VOLHOUDEN

Hogeschool van Amsterdam

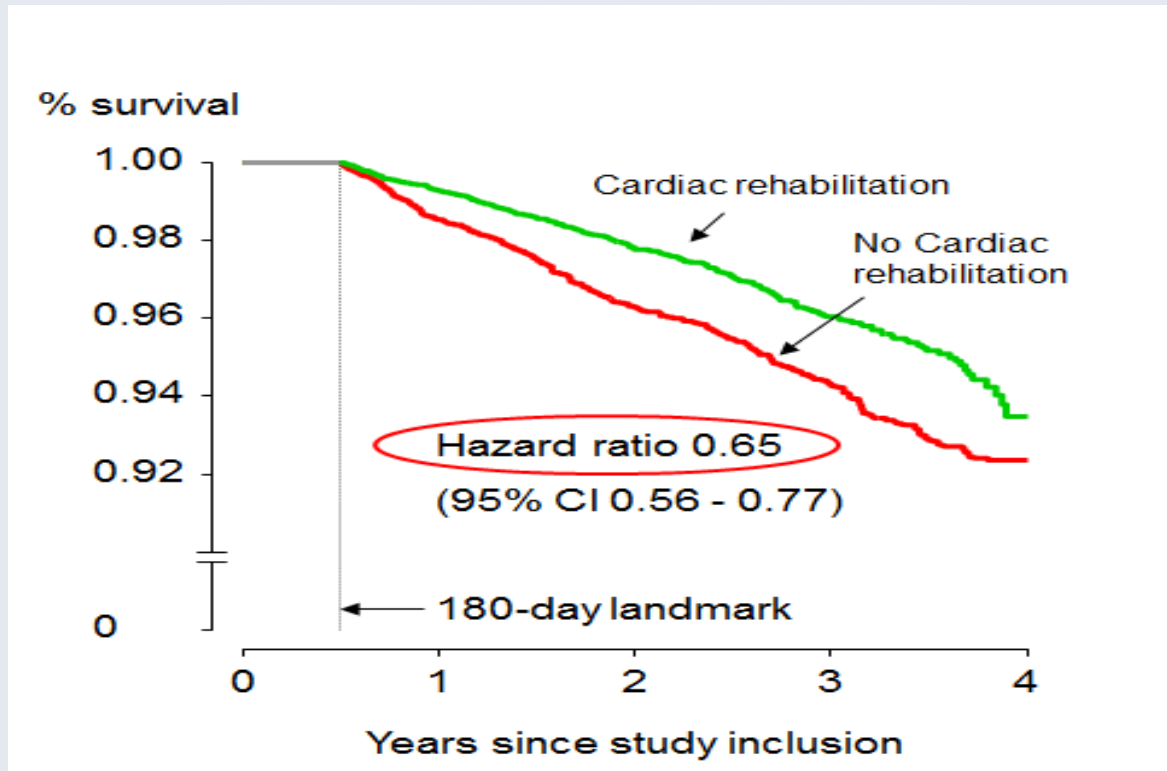
Hogeschool van Amsterdam

Betrouwbaar
in het hart van de zorg

35% sterftereductie door hartrevalidatie

cardiovitaal

De Vries et al. et al. EHJ 2015

Terugval bij reguliere hartrevalidatie is groot

cardiovitaal

Merendeel van de patiënten houdt verbeterde leefstijl niet vol.

- Integratie leefstijl in dagelijks leven (thuis- en werksituatie) niet goed ondersteund
- Abrupt einde van de hartrevalidatie
- Geen goede aansluiting op CVRM in de 1e lijn

GEZAMENLIJKE BESLUITVORMING

KEUZEHULPEN (O.A. VILANS)

ORGANISATORISCHE RANDVOORWAARDEN

GESPREKSTECHNIEK

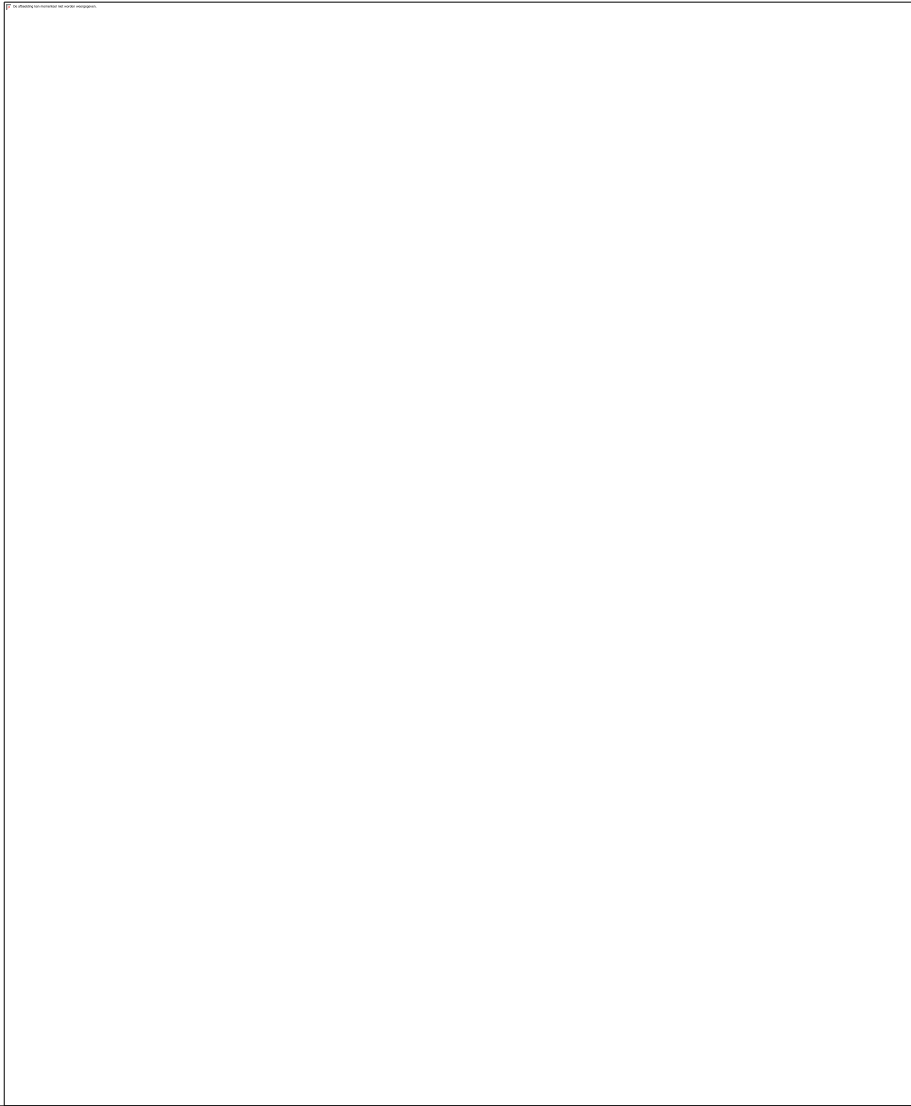
KEUZE MAKEN EN VOLHOUDEN

RESPONSE studie

RESPONSE studie

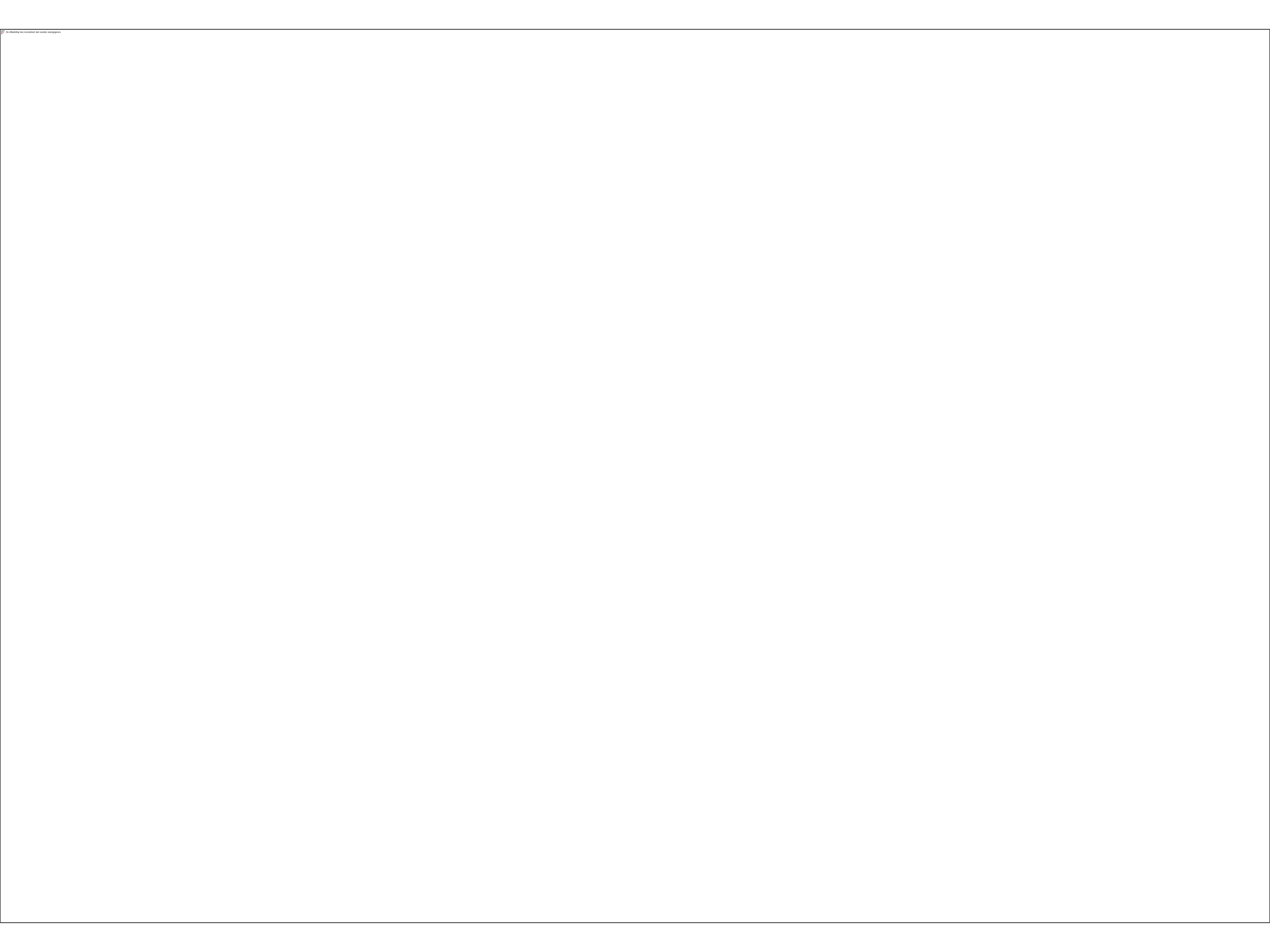
RESPONSE studie

1. Algemeen

2. Doelstelling

3. Methode

4. Resultaten

KEUZE MAKEN

- Response 2-studie: leefstijlaanpassing bij patiënten met het acuut coronair syndroom (n=1000)
- MATCH-studie: langdurige medicatietrouw bij patiënten met schizofrenie (n=114)

VEEL EVIDENCE BEHANDELSUCCES

Leefstijl bij acuut coronair syndroom

- roken: stoppen vermindert sterftekans met $\pm 35\%$
(Critchley & Capewell, 2003)
- voeding
- bewegen

Medicatierouw bij schizofrenie verlaagt suïciderisico met $\pm 75\%$ (Higashi et al., 2013)

GEDRAGSVERANDERING

- Uit zichzelf
  - Traditioneel:
de zorgverlener vertelt ‘wat de patiënt moet doen’
  - Aansluiten bij intrinsieke motivatie, ambivalentie oplossen
    - het belang van de verandering volgens de patiënt
    - het vertrouwen van de patiënt in uitvoeren van de verandering
    - de verandering *nu* uit willen voeren
- (Miller & Rollnick, 2002)

ONDERZOEKSVRAGEN

1. Geschikt instrument ?
2. Verloop patiënten proces ?
3. - Verloop therapeut proces
- Afstemming op het patiënten proces ?
4. Invloed kwaliteit therapeut ?
5. Voorspellende waarde van ingrediënten t.a.v. medicatietrouw / stoppen met roken ?

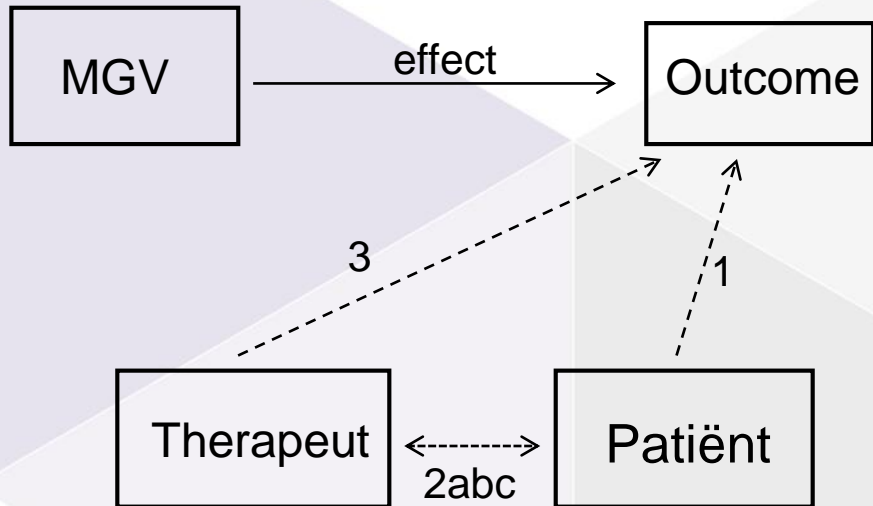
ONDERZOEKSACTIVITEITEN

1. Interventiecohort van 2 trials
  - MATCH (19 patiënten, 70 sessies)
  - Response 2 (150 patiënten, 600 sessies)
2. Audio-opnamen van sessies transcriberen en coderen
3. Analyse van actieve ingrediënten in het patiënten proces, therapeut proces, en therapeut effect (gekoppeld aan de uitkomsten medicatie compliance / roken)

MODEL

1 = patiënten proces

2 = therapeut proces

- a. relatie patiënt - therapeut
- b. gebruik technieken
- c. tuning-proces

3 = therapeut effect

GEZAMENLIJKE BESLUITVORMING

KEUZEHULPEN (O.A. VILANS)

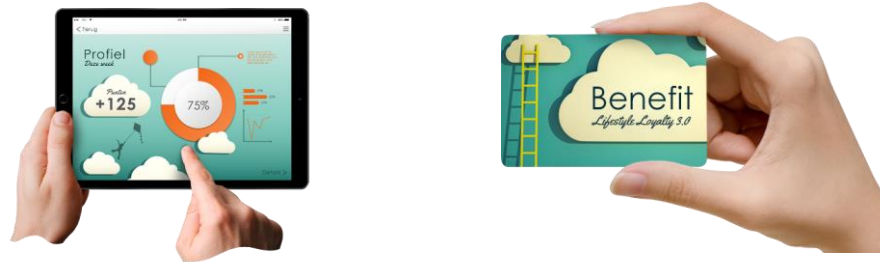
ORGANISATORISCHE RANDVOORWAARDEN

GESPREKSTECHNIEK

KEUZE MAKEN EN **VOLHOUDEN**

WE ALL BENEFIT: THE ECOSYSTEM FOR HEALTHY LIVING

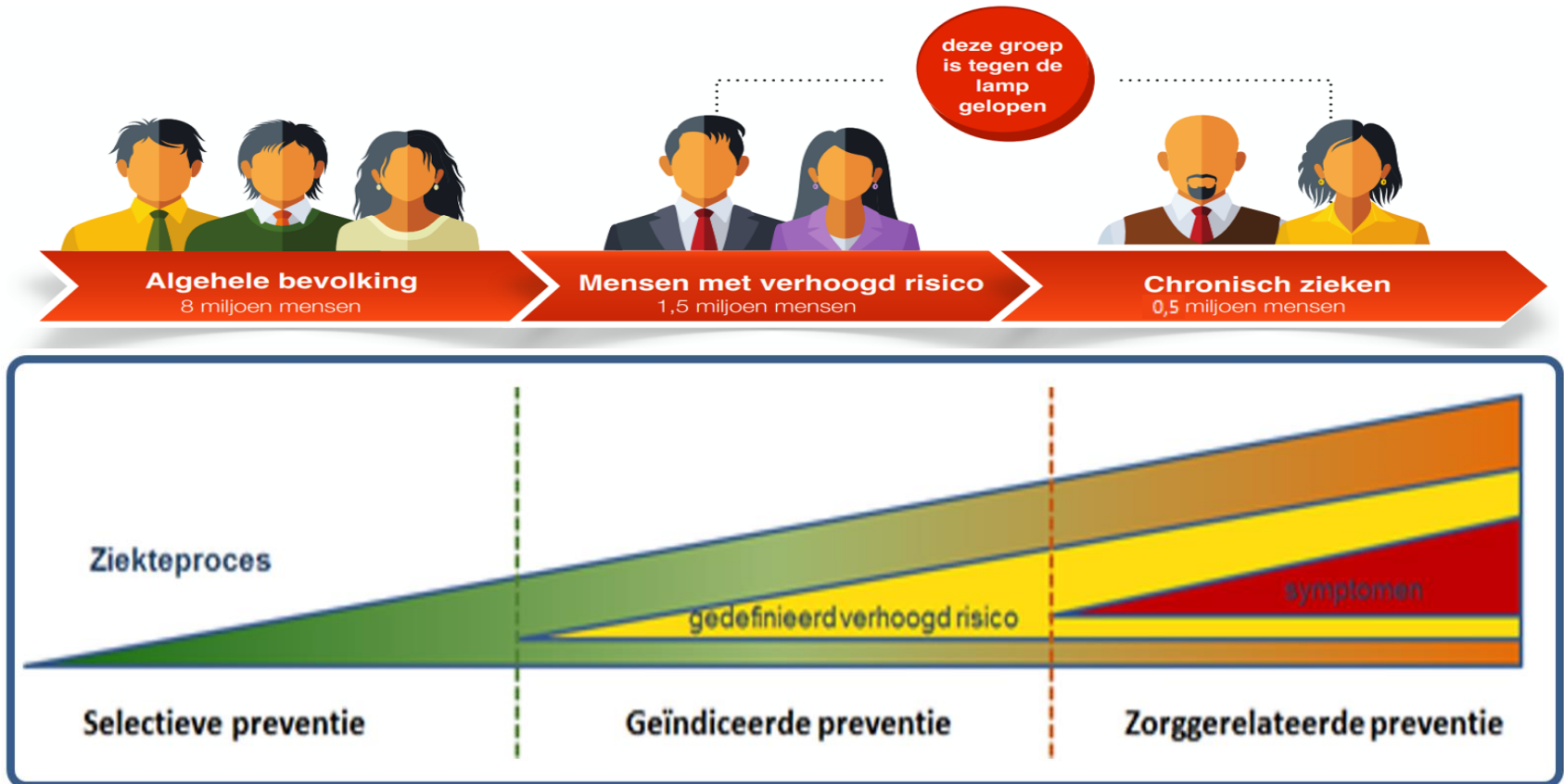

Het BENEFIT programma
(publiek-private samenwerking)

Subsidie voor grootschalige implementatie-evaluatie en landelijke implementatie

Huidige situatie

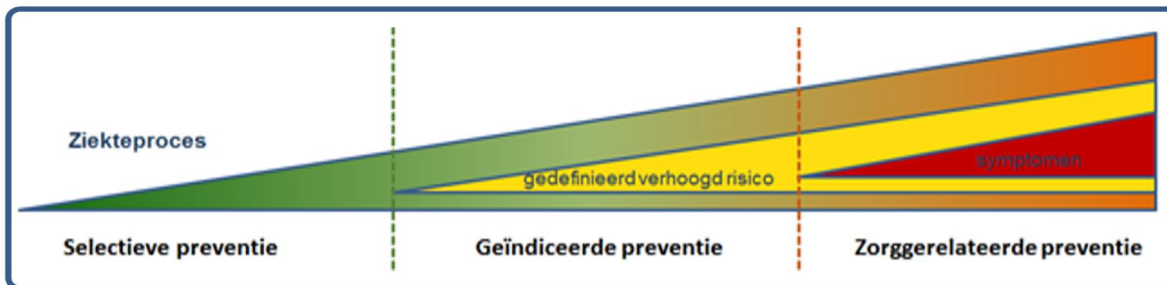
Huidige situatie

Private wereld

Geen geïntegreerde aanpak

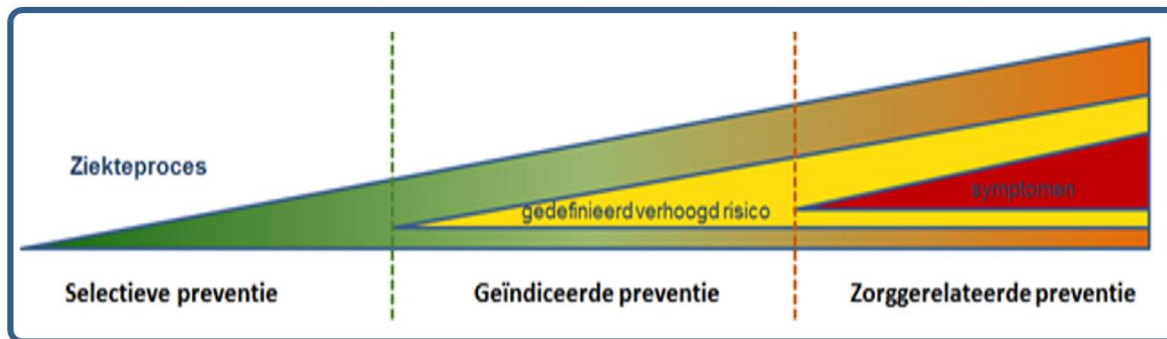

Publieke wereld

Vital10 aanpak

Vital10: verbindt het publieke domein met private wereld

Loyaliteitsprogramma met korting op producten en diensten

25% Korting

Persoonlijk gezondheidsportaal en - dossier

Koppeling met slimme technologieën

Begeleiding op afstand

eCoach

eDokter

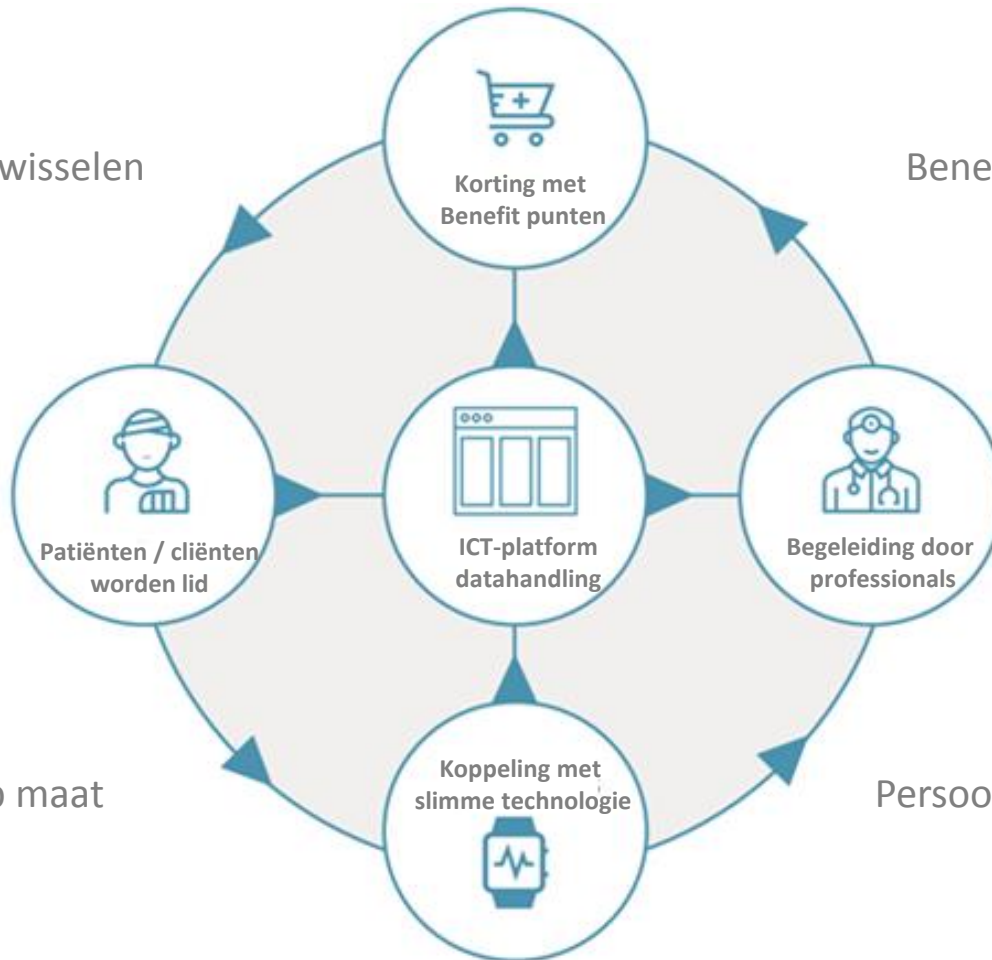

Benefit punten inwisselen

Benefit punten verdienen

Advies op maat

Persoonlijk GezondheidsDossier

Hogeschool van Amsterdam

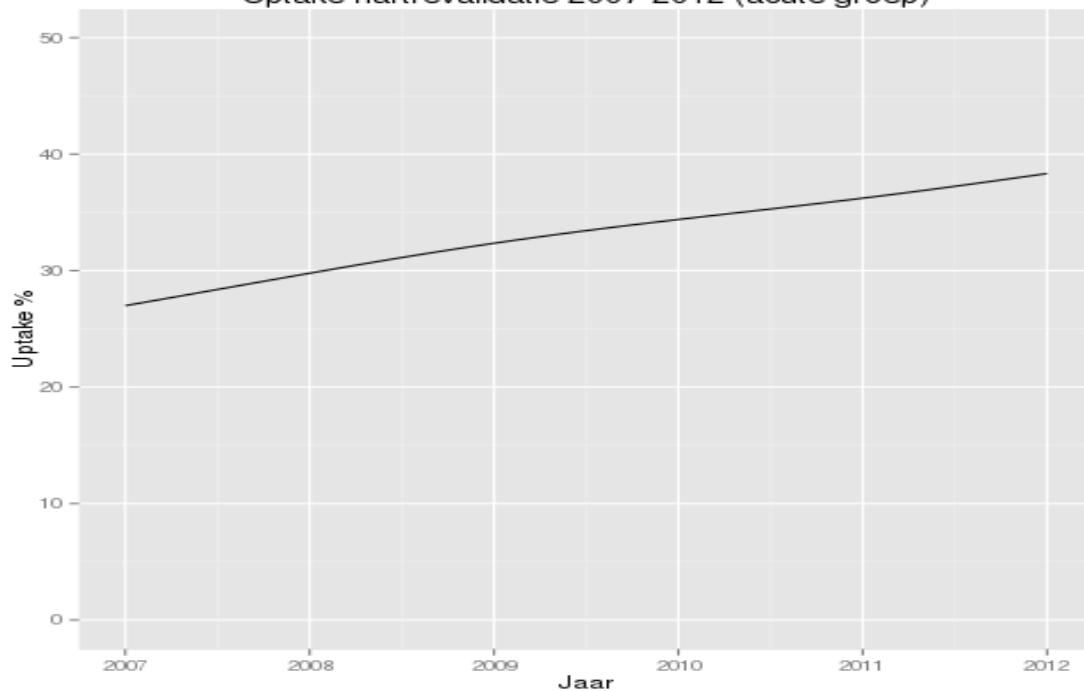

ONDERBEHANDELING HARTREVALIDATIE IN NEDERLAND

cardiovitaal

Uptake hartrevalidatie 2007-2012 (acute groep)

Cijfers over
kwaliteit van leven,
ziekte en sterfte

**Hart- en vaatziekten
in Nederland 2014**

December 2014

DETERMINANTEN PARTICIPATIE

van Engen-Verheul et al.

Table 2. Logistic regression analysis of determinants of cardiac rehabilitation uptake

	Model 1 (intervention; n = 7009)	
	Patients (n)	Odds ratio (95% CI)
(Intercept)		0.52 (0.43–0.63)
Gender		
Male	4940	Reference
Female	2069	0.82 (0.73–0.93)
Age (years)		
<40	118	2.24 (1.50–3.36)
40–49	568	3.23 (2.62–3.99)
50–59	1562	2.60 (2.24–3.02)
60–69	2107	1.82 (1.59–2.08)
70–79	2084	Reference
80–89	551	0.41 (0.32–0.52)
≥ 90	19	0.11 (0.01–0.82)
Intervention		
CABG	1799	2.76 (2.31–3.31)
Valvular surgery	458	1.78 (1.31–2.42)
PCI (elective)	3017	0.48 (0.41–0.56)
PCI (acute)	1735	Reference
Distance to nearest CR provider (km)		
<5.00	3705	Reference
5.00–9.99	1664	1.07 (0.94–1.22)
10.00–14.99	860	0.84 (0.71–0.99)
≥ 15.00	417	0.49 (0.39–0.62)
Missing	363	0.67 (0.52–0.85)

van Engen-Verheul et al. EJPC 2012

AMBIVALENTIE

<p>P: “Ik ben weer begonnen met roken, het helpt me ontspannen nu met al die stress. Toch spijt het me, ik was blij dat ik gestopt was, dat is veel beter voor mij.”</p>	TS - R - D + R +
<p>V: “Ja precies, u zegt het zelf al, het is voor uw gezondheid belangrijk te stoppen met roken, u was al zover, u was er blij mee, stoppen met roken is echt belangrijk.”</p>	SR + GI +
<p>P: “Ja, maar kijk, ik heb zo’n stress, ik moet wel roken...”</p>	R - N -

TOEKOMSTBEELD

Nieuwe beroepsprofiel V&V2020

Kern van verplegen

- Systematisch observeren
- Patiënt centraal

Interprofessioneel

VERSTANDIG OM TE STOPPEN?

Evidence: Ja

Ook voor haar?

Individuele
balansopmaak

Hogeschool van Amsterdam

Hogeschool van Amsterdam

Van kijken naar zien

- Verpleegkundigen staan dicht bij patiënten
- Andere disciplines varen op verpleegkundige observaties
- Observeren is een kerncompetentie van verpleegkundigen in alle werkvelden
- Goed observeren vereist:
  - Verstand van zaken (fysiologie)
  - Meetinstrumenten voor systematische observatie en risicostratificatie (klinimetrie)

Verpleegkundige rituelen

Bijvoorbeeld:

- Föhnen en schapenvacht
- Weken rust na een hartinfarct
- Pre-operatief scheren, laxeren en nuchter houden
- Post-operatief temperaturen
- Routinematige controles

Nutteloos en soms zelfs schadelijk

Gedachteloos,
zonder onzekerheid over hun nut

Hogeschool van Amsterdam

EBP COMPETENTIES

EBP gebruikers

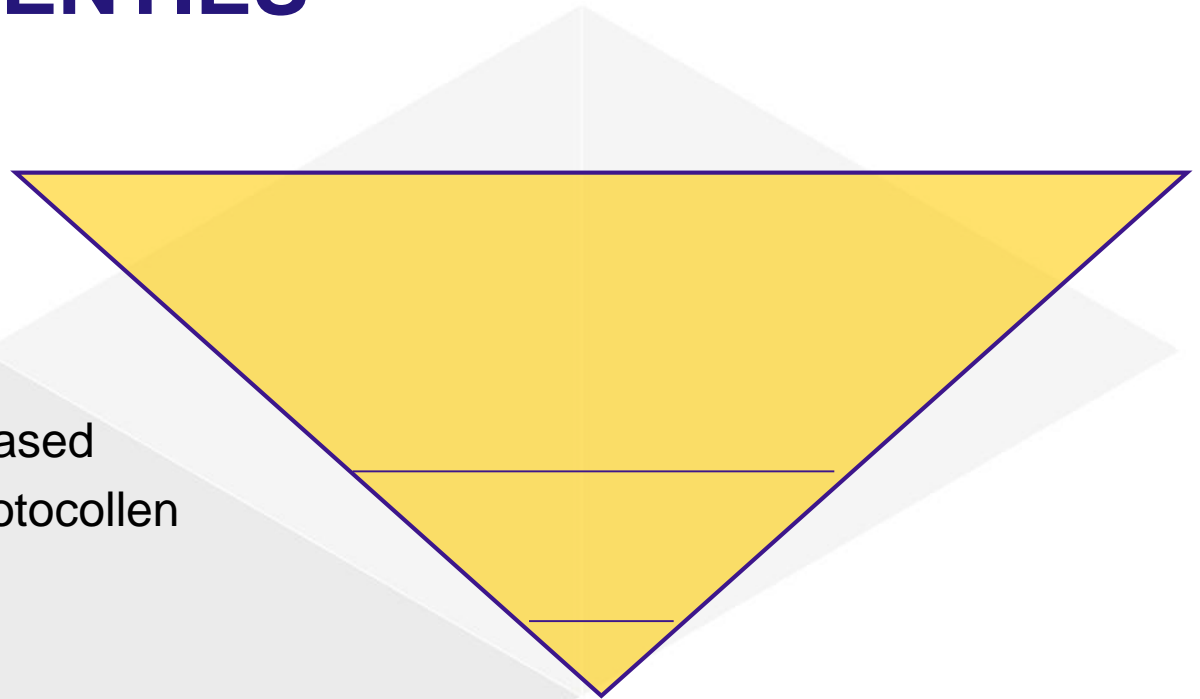
- Volgen protocollen

EBP vertalers

- Vertalen evidence based
- naar richtlijnen in protocollen

EBP experts

- Ontwikkelen evidence based richtlijnen

EBP DRIE NIVEAU'S

EBP gebruikers

- MBO

EBP vertalers

- HBO

EBP experts

- Master

Evidence

Toestand
patiënt

Voorkeur
patiënt

Beslissing

PROACTIVE NURSING

1. Oriëntatie/klinisch beeld
2. Klinische probleemstelling
3. Aanvullend klinisch onderzoek
4. Klinisch beleid
5. Klinisch verloop
6. Nabeschouwing

HOAC II

1. Verwijzing, aanmelding, initiële hypothese
2. Anamnese en bijgestelde hypothese
3. Onderzoek op ICF-niveau
4. Definitieve hypothese, advies, behandeldoelstelling
5. Meetinstrumenten, behandeling en evaluatie

KLINISCH REDENEREN OMVAT...

Ordenen van kennis

Begrijpen waar je mee bezig bent

Fysiologie/pathofysiologie

Het geheel is meer dan de som der delen

METEN VAN BLOEDDRUK

Dagelijkse
verpleegkundige
handeling

Relatief
eenvoudig

Of toch niet ...

METEN VAN BLOEDDRUK

Hoe meten?

Liggend, zittend of staand?

Voor of na het eten?

Links en/of rechts?

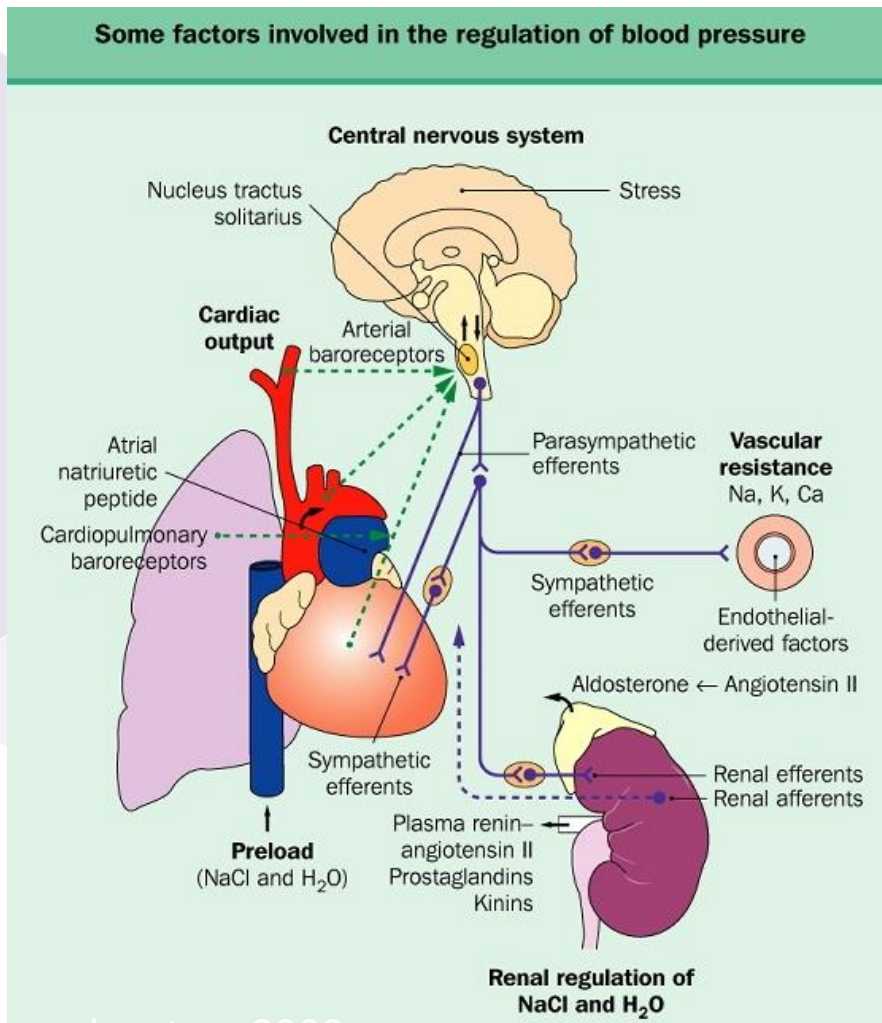
Ochtend of avond?

Hoe vaak?

2 keer per dag?

Bij alle patiënten?

ZINVOL OBSERVEREN: FYSIOLOGIE

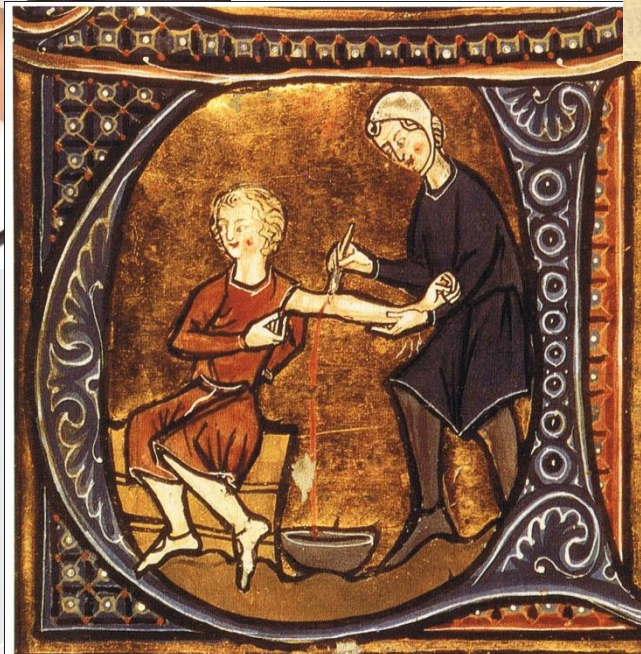
Bloeddrukregulatie is een gevoelig systeem

Reden van bloeddruk meten?

Hoe precies meten?

KLINISCH REDENEREN

GENESKUNDIGE EN WETENSCHAPPELIJKE TRIOMF DER XIX-KEUW
WONDERBARE UITVINDING
GENEZING DER ZIEKTEN EN KWALEN
DOOR DE
ELECTRO-MAGNETISCHE MEDALIE
CAROLUS
en door de Magneto-Galvanische Batterij

Een gezond lever maakt zuiver bloed. Een zuiver bloed bezorgt een al de gewenschte ziekten...
Als het bloed zuiver wordt, kan er geen ziekte meer overkomen.

**GEENE ZIEKTEN MEER!
ALTOOS DEGEZONDHEID!**

**DE
DOKTOR EN APOTHEKER**
V. S. S. S.

OP HET BELEG...
spijverteringen meer

De werking dezer medalie is zoo krachtig dat, op 't oogenblik men dezelve op de borst plaatst, men na eene halve uur er de uitwerkel van gevoelt.

De grootste pijn is op twee uren verdwenen.

Vruchtrijke verzending door den post, onderaanbevoelenomslag.

Electro-Magnetische Medalie
Electro-Magnetische Meda
Zeer Machtige Magneto-G
Bereijde, enz.

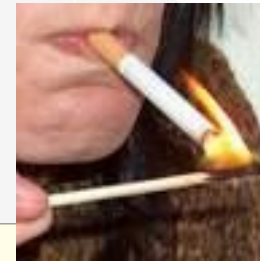
De bestellingen, verzonden van de
M. Aug. WAR
Een

Magneto-Galvanische Batterij
bijlign ziekten) 6 frank
vallende rakte. 14

En Alleen aan
te Namen (België)

The advertisement features several illustrations: a profile of a man with a beard, a bust of a man, two circular diagrams of the medal, and a detailed view of the medal hanging from a chain. A small illustration of a battery is also present.

KLINISCH REDENEREN

194 BP Too High
2103 BP Too Low
857 Other Exclusions

810 Randomized

273 Assigned to Advice Only Group

268 Assigned to Established Intervention Group

269 Assigned to Established + DASH Intervention Group

3-Month Assessment
250 Had BP Measurement

3-Month Assessment
250 Had BP Measurement

3-Month Assessment
252 Had BP Measurement

6-Month Assessment
259 BP Measurement
256 Weight
219 24-h Urine
236 Fitness Test
243 Dietary Recall
242 Physical Activity
253 Blood Sample

6-Month Assessment
253 BP Measurement
251 Weight
220 24-h Urine
229 Fitness Test
233 Dietary Recall
233 Physical Activity
242 Blood Sample

6-Month Assessment
253 BP Measurement
249 Weight
223 24-h Urine
238 Fitness Test
236 Dietary Recall
239 Physical Activity
249 Blood Sample

273 Included in Primary Analyses of Blood Pressure

268 Included in Primary Analyses of Blood Pressure

269 Included in Primary Analyses of Blood Pressure

EBP IN ONDERWIJS:

MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN BEROEPS- EN OPLEIDINGSPROFIEL ACCREDITATIE STANDAARDEN

CURRICULUM
TEAM
DRIELUIK

Hogeschool van Amsterdam

Patiëntenzorg

Onderwijs

Onderzoek

DOEL

Patiëntenzorg

Onderwijs

Onderzoek

GRENZEN VERVAGEN

Patiëntenzorg

Onderwijs

Onderzoek

GRENZEN VERVAGEN

Patiëntenzorg

Onderwijs

Onderzoek

Richtlijnen

GRENZEN VERVAGEN

Patiëntenzorg

Onderwijs

Onderzoek

Richtlijnen

GRENZEN VERVAGEN

Patiëntenzorg

Onderwijs

Onderzoek

Richtlijnen

**Klinisch
Redeneren**

GRENZEN VERVAGEN

Leerwerkplaatsen

Onderwijs

Patiëntenzorg

Onderzoek

GRENZEN VERVAGEN

Leerwerkplaatsen

Onderwijs

Patiëntenzorg

Buitenpoli

Onderzoek